

FINANČNI REZULTAT I. TROMESEČJA 1968 V PRIMERJAVI S I. TROMESEČJEM 1967. LETA

Za nas najslabši prvi meseci

Za leto 1968 smo predvidevali okoli 10 odstotkov višji celotni dohodek, pri čemer smo upoštevali delno angaziranje novih kapacitet zlasti v obratu Zalog.

V prvih treh mesecih letošnjega leta smo prodali za 12,7 % manj kot lani in je celotni dohodek za 1,1 % manjši kot 1967 leta do konca marca. Porabljeni materiali je prekoračen za 1,8 %. Skupaj porabljenih sredstev pa so celo za 5 % višja kot lani. Posledica zvišanja stro-

škov je neto produkt. (na-rodni proizvod) za 12,7 % nižji kot lani, a dohodek podjetja celo za 15% manjši. Ker smo porabili za osebni dohodek 4,6% več sredstev dohodka nam ostaja za sklade samo polovico toliko kot lani. Vzrok za tako nizke je v dajanju večjih rabatov

in drugih ugodnosti kupcem ali kratko rečeno v znižanju neto prodajne cene. Glede na naše obveze in potrebe je doseganje poslovnega sklada in sklada skupne porabe tak finančni rezultat zaskrbljujoč, zlasti, ker nimamo zagotovljenih naročil za vse leto in je naša proizvodnja in prodaja odvisna od številnih činiteljev. Rabati so bili v januarju in februarju 2,2-krat večji kot lani, v marcu pa so bili za 7 % nižji.

Skupaj je bilo za tri mesece kupcem priznano 50 % več rabatov kot lani. V primerjavi z lanskim mesečnim povprečjem pa so rabati in drugi popusti le za 5 % višji kot lani, kar da upati, da ni bilo v obeh letih enake dinamike niti v realizaciji niti pri popustih. Največ popustov je pri embalažnem obratu, kjer je rabat 2,4-krat večji kot lani. V obratu OTP je za 48 % a v Zalogu za 40 % manjši. Da ne bo nespornost in da ne bi kdo mislil, da je taka slika le posledica sistema plačane realizacije, moram poudariti, da je po obračunu z upoštevanju fakturirano realizacijo stanje nekako slabo.

Primerjava 1/4 osnovnega plana celotnega dohodka, kaže, da smo dosegli celotni dohodek le 58,7 %, dohodek le 48,2 % in sklade 27,2 %. Osebni dohodek pa smo dosegli 61 % kar pomeni, da smo kljub nezadovoljivemu uspehu izplačali več OD kot bi po doseženem uspehu smeli.

Poudarjam, da je v Saturnusu vsako leto v I. tromesečju uspeh slab in enako tudi v IV. tromesečju. Hočem pa tudi opozoriti, da moramo brez odlašanja ukreniti vse kar je mogoče, da si zagotovimo v glavni sezoni čim boljše izkoriščanje kapacitet in tudi takojšnjo vključitev novih, ki jih nabavljamo zaradi povečanja delovne sposobnosti našega podjetja v II. in III. tromesečju, ki zajema našo glavno sezono.

Iz izkustva vemo, da nismo sposobni zelo velikih zao-
stankov plana nadomestiti, kar smo mogli zapaziti zlasti v zadnjih letih.

Glede na stopnjo razvoja našega samoupravljanja, je nujno, da razvijemo gospodarsko planiranje ter čim boljše zajemanje dejanskih

poslovnih dogajanj zlasti v primerjavi s planom. Kratkoročno planiranje je pri nas, kakor tudi v večini naših podjetij in ustanov na nezavidno nizki stopnji ter zato tudi ne more biti osnova za poslovne odločitve.

Pri tako razvitem planiranju je nujno, da se kažejo razne slabosti, ki jih dnevno srečujemo. Ker je za nas, kot tudi za celotno jugoslovansko gospodarstvo najvažnejše vprašanje zunanja in notranja likvidnost, moramo tudi mi iskati izhod v odkrivanju notranjih rezerv.

Ugotovljamo, da so predvsem zaloge krive za splošno nelikvidnost našega gospodarstva. Predvsem so tu mišljene tiste zaloge, ki ne morejo najti kupca v državi ali tujini. Ker pri nas nimamo takih zalog, vsaj ne v obliki finančnih izdelkov, bi se zadržal na vprašanju normiranih zalog dobavljenega materiala in polizdelkov, kakor tudi lastnih polizdelkov, nedokončane proizvodnje in gotovih izdelkov. Zelo visoke so tudi zaloge orodja iz pregledov, ki jih daje periodično računovodstvo in ni mogoče vedno ugotavljati ali so zaloge racionalne ali ne.

Pregled zalog kaže v I. tromesečju sledeče stanje:

Materiala imamo za 5 % več na zalogi, nedokončane proizvodnje prav tako 5 % a polizdelke celo nižje kot lani. Zaloge gotovih izdelkov so za 31 % višje.

Primerjava zalog 31/3-1968 z zalogami 1/1-1968 kaže že drugačno sliko. Primerjava dveh enakih obdobjev za posamezne obrate pa kaže povsem drugačno situacijo. Nobena teh primerjav pa ni veliko vredna. Potrebno je določiti normative zalog glede na program proizvodnje in plan nabave ter prodaje. Dejstvo je, da leže v skladiščih premnogi artikli že mesece in leta, a da drugih primanjkuje za nemoteno poslovanje.

In vendar bi se sprostile vsaj 1/2 milijarde obratnih sredstev, če bi bile zaloge normirane ter bi lažje financirali nabavo manjkajočega materiala. Mehanografska sredstva bodo prisilila marsikoga k planskemu delu in sestavi normativov za faze

proizvodnje po nosilcih in za delovne enote.

Zaradi izboljšanja likvidnosti moramo nemudoma zmanjšati nepotrebne zaloge, če ne želimo priti v situacijo, da bi bilo ogroženo izplačilo OD. Zamudne obresti in sodni stroški, ki jih plačujemo zmanjšujejo naš dohodek, a često tudi stroji ne delajo zaradi pomanjkanja materiala, ki ga ne moremo plačati pa če tudi je že na carini.

Tudi kupcev ne bomo smeli financirati prek svojih možnosti ali nujnosti. Brez dvoma je, da prav kreditiranje kupcev veče največ finančnih sredstev. Tega problema pa ne bo rešil ne ta, ne katerikoli kliring (obračun, pobotanje). Jasno je, da leži vzrok nelikvidnosti v nevsklajenosti proizvodnje potrošnih in reprodukcijskih dobrin in neusklajenosti uvoza z izvozom, če upoštevamo, da naša podjetja obratnih sredstev sploh ne planirajo temveč se zanašajo na tuja sredstva, ki jih pa v času reforme ne bo lahko dobiti, lahko jasno vidimo, da je nujno, da si zagotovimo čim več lastnih sredstev in sicer obratnih ali vsaj dolgoročnih kreditov za obratna sredstva tako, da bo odnos med osnovnimi in obratnimi sredstvi bolj usklajen.

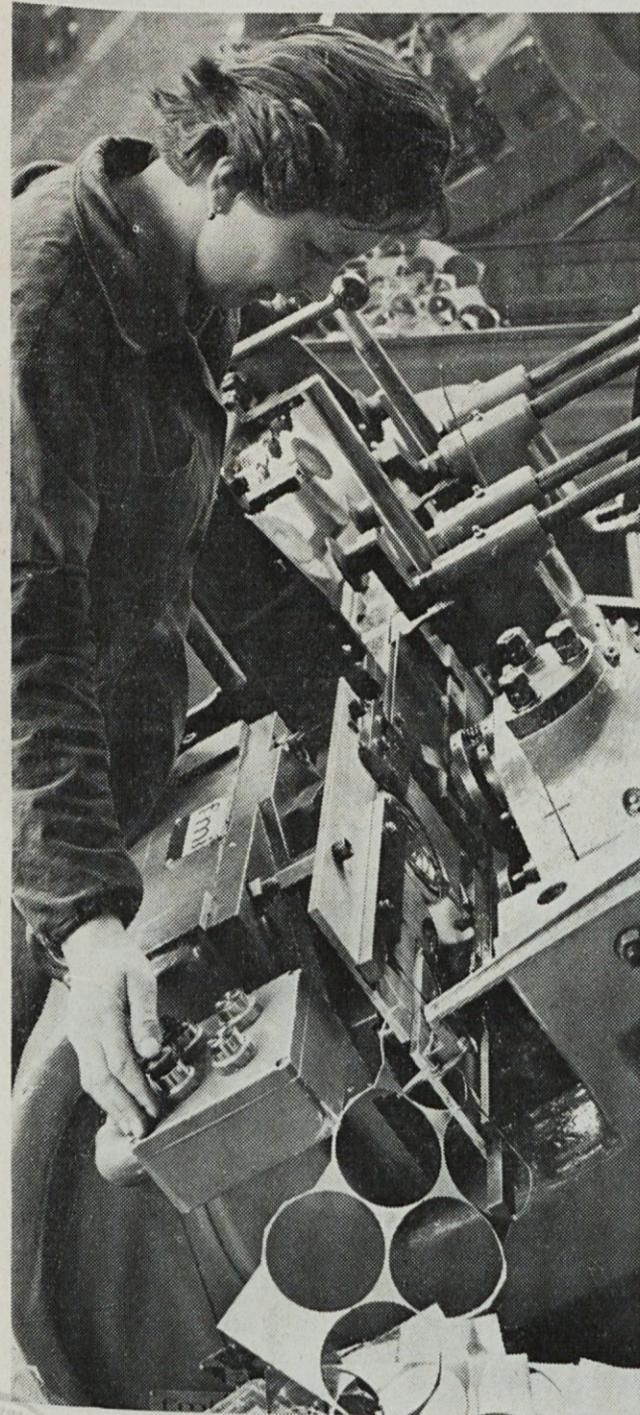
Dejansko izplačani OD so pri delavcih za 3,4 % višji kot lani, a pri uslužbencih 7,2 % nižji kot lani. Skupno je izplačano v povprečju za podjetje 6,6 % več OD kot v I. tromesečju lani. Povprečni OD je v I. tromesečju 1968 86,650 S-din in sicer pri visoko kvalificiranih delavcih 1,170,60 N-din, kvalificiranih 924,57 N-din, polkvalificiranih 709,09 N-din, nekvalificiranih 667,75 N-din. Pri visoko in višje strokovnih uslužbencih je povprečje OD 1.578,40 N-din, srednje strokovnih 1.049,51 N-din pri pomožnih uslužbencih 805,30 N-din.

Padec pri strokovnih uslužbencih je posledica nižjih premij zaradi slabšega rezultata proizvodnje in prodaje.

Število zaposlenih je računano na osnovi plačanih ur in ne po dejanskem stanju iz kadrovske evidence.

Iz navedenega vidimo, da brez povečane proizvodnje, to je storilnosti in povečane ekonomičnosti ter rentabilnosti ni pričakovati povečanja osebnih dohodkov.

Edi Ferenčak

Novo izvoljeni člani organov upravljanja

Dne 27/4-1968 so bile po vseh delovnih enotah naše tovarne volitve v organe samoupravljanja. V delavski svet podjetja smo izvolili 22 novih članov, v delavske svete delovnih enot pa smo jih izvolili 32. Volitve so se začele ob 5.30, tako da so posamezni člani kolektiva, ki so delali v nočnem času, lahko glasovali že pred potekom dela nočne izmene. Da so volitve potekale povsem normalno, lahko sklepamo že iz tega, da so do 16. ure volili vsi volilni upravičenci razen tistih, ki so bili opravičeno odsotni. Volišča so bila primer- no okrašena. K okrasitvi volišč pa je največ prispevala mladinska organizacija, kateri se volilna komisija toplo zahvaljuje.

Tudi predvolilna aktivnost je potekala normalno razen majhnih spodrsrlajev za katere moramo skrbeti, da se v bodoče ne bodo več ponovili.

Predvsem je važno, da v bodoče predsedniki delovnih predstav delovnih zborov članom kolektiva dobro pojasnjujejo način izbire kandidatov, sestavljanje kandidatnih list in način kako se bodo volitve vršile. To poudarjamo zato, ker so posamezniki dajali pripombe na račun demokratičnosti izbire kandidatov, sestavljanje kandidatnih list ter potek volitev da niso bili tolmačeni na pravičen način.

V bodoče bo morala komisija za sestavo volilnih imenikov paziti, da bodo člani kolektiva vpisani v volilni imenik delovne enote v kateri delajo. Do zamenjav pri vpisih v volilni imenik prihaja predvsem zaradi premeščanja ljudi iz ene delovne enote v drugo. V bodoče bomo morali paziti tudi na pravočasno obveščanje učencev, ki so v šolah, da bodo lahko nemoteno volili.

Predsednik volilne komisije
Polc Brane

IZVOLJENI SO BILI

v DSP v DS DE

Embalaža

1. Skrlj Vili	1. Pogačnik Milka
2. Zgonc Marija	2. Stanjko Jože
3. Povirk Ivanka	3. Svetek Zofija
4. Jalševac Lado	4. Mihelič Franc
	5. Kitonjič Marija
	6. Hudeček Janez
	7. Jager Marija
	8. Gabrič Anica
	9. Strubelj Fani

Razvoj in delavnice

1. Gostinčar ing. Marjan	1. Susman Stane
2. Marolt Franc	2. Vilar Janez
3. Ulaga Janez	3. Potočnik Alojz
	4. Bernat Janez

OTP

1. Jančar Janez	1. Herzog Janez
2. Vabšek Jurij	2. Martinc Majda
3. Jarc Viktor	3. Pungercar Vinko
4. Pajk Marija	4. Belina Milena
5. Miklavčič Leopold	5. Patzelt Robert
	6. Lipovec Janez
	7. Cunk Ančka

Tiskarna

1. Pokoren Vinko	1. Perpar Slavko
2. Kobilica Dimitrij	2. Trinkaus Franc
3. Strniša Helena	3. Hostnik Viktor
	4. Podbevšek Matija
	5. Keber Ivanka

Obrat Zalog

1. Dernovšek Vlado	1. Bončina Aleksander
2. Grum Justin	2. Hočvar Emil
3. Levak Franc	3. Grad Viktor
4. Zgajnar Vida	4. Sagmeister Viktor
	5. Anžur Bojan
	6. Dimnik Janez
	7. Slak Milena

Vzdrževanje

1. Jakič Slavko

Skupne službe

1. Zabjek Anton
2. Medič Janez

V organe samoupravljanja smo volili po delovnih enotah na sedmih voliščih.

V DS podjetja smo volili 22 novih članov.

V DS delovnih enot pa:

- Embalaža 9 članov
- Obrat Zalog 7 članov
- OTP 7 članov
- Tiskarna 5 članov
- Razvoj in delavnice 4 člane
- Vzdrževanje Po sklepu DSP letos ne voli, ker še ni potekla 1-letna mandatna doba.

VOLITVE V DELAVSKE SVETE — Kot vsako leto, so tudi letos volitve potekale svečano in brez zatiklajev. Cela tovarna je imela praznično obličje, še posebno pa so bila okrašena volišča. Volivci so svojo dolžnost opravili že v zgodnjih jutranjih urah. Posnetek je od lanskega leta iz volišča Zalog.

PRVA SEJA DSP

Delavski svet podjetja je imel svojo prvo sejo po volitvah 20. maja.

To je bila konstituarna seja, kjer so dali razrešnico starim članom, ki jim je že potekla 2-letna mandatna doba. Predsednik tov. inž. Gogala se jim je lepo zahvalil za njihovo dveletno delo v delavskem svetu in jim nazadnje razdelil skromne spomine — knjigo.

Prva naloga delavskega sveta v novi sestavi je bila izvolitev predsednika. Za predsednika je bil soglasno izvoljen tov. Vlado Dernovšek.

Druga naloga je bila izvolitev novega upravnega odbora. Sklenili so, da bodo volili javno z dviganjem rok. Novi predsednik je predlagal,

da bi vsem, ki so člani UO

le eno leto, podaljšali mandat še za eno leto, razen Hren Jožici, ki se je sej redno udeleževala, ni pa nikoli sodelovala v razpravah, Polak Janez pa je sam prosil, da ga razrešijo zaradi šolanja.

Za nove člane UO so bili izvoljeni:

- Zabjek Anton
Gostinčar inž. Marjan
Kralj inž. Teodor
Jarc Viktor
Bončina Aleksander
Marolt Franc

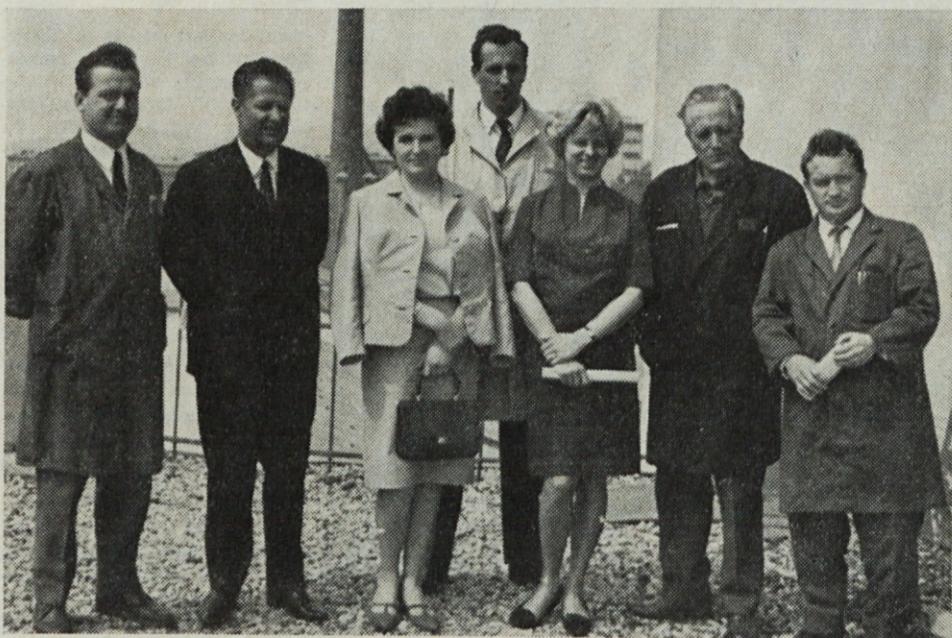
Se za eno leto pa so v UO ostali:

- Galič Ana
Kerznar Jože
Prusnik Alojz
Virk Sonja

Direktor podjetja tov. Rakušček je stalni član UO. Predsednika bo UO izvolil na svoji prvi seji. DSP pa bo na svoji seji izvolil še komisije in namestnike.

VSEM NOVO IZVOLJENIM ČLANOM SAMOUPRAVNIH ORGANOV CESTITAMO IN JIM ŽELIMO OBILO USPEHOV PRI DELU.

To so člani UO: Marolt Franc, Rakušček Zdravko, Galič Ana, Zabjek Anton, Virk Sonja, Jarc Viktor in Kralj ing. Bogo. Na sliki manjkajo še: Gostinčar ing. Marjan, Bončina Aleksander in Kerznar Jože.

Sodobno industrijsko oblikovanje in mi

- V mesecu aprilu in maju je bil na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču odprt tretji bienale industrijskega oblikovanja z udeležbo vseh držav, ki imajo razvitejšo industrijsko oblikovanje in so v tem pogledu nosilke te mlade gospodarske dejavnosti.

Razstava je bila zelo pestra saj je bilo na njej prikazano vse od obdelovalnih strojev, pohištva, vseh tehničnih aparatov, tkanin do grafično obdelanih nalepk in plakatov. Tudi konzerve so bile prikazane — predvsem njihove grafično obdelane ovojnice in to iz ZDA in nekaj iz »Lima« Zagreb. Tako kot prejšnje razstave, sem si skrbno ogledal tudi to in pri tem vseskozi imel v mislih našo »tovarno embalažo«, naše izdelke in njihovo oblikovno dognanost. Nisem ravno strokovnjak za to, vendar me nekatere stvari glede na estetsko izdelavo naših izdelkov motijo:

— imamo visokakovostno litografijo, vendar jo dostikrat rabimo za neokusno — kičasto opremljanje škatel in škatlic

— prepočasni smo v iskanju novih oblik, kolikor pa je novih, je malo naših — prepočasi reagiramo na »modni« okus potrošnika.

Da to je, mislim, da je zato, ker nimamo strokovnjaka, ki bi profesionalno skrbel samo za oblikovanje. Povezoval bi funkcionalnost — uporabnost z obliko, likovno opremljenostjo in okusom potrošnika v celovit uporabno in oblikovno dognano izdelke, ki bi služil svojemu osnovnemu namenu in bil prijeten za oko.

INDUSTRIJSKO OBLIKOVANJE JE SESTAVNI DEL MODERNE PROIZVODNJE

Odkar človek dela, oblikuje. Nekdaj, ko si je orodja za delo in lov izdeloval v celoti sam, jim je poleg osnovne namenske uporabne oblike dal tudi lepoto — po svojem okusu, če mu je uspelo je bil zadovoljen, ker mu je celovitost oblike in uporabnosti dajala neko posebno erotično zadovoljstvo. Danes človek ne dela več za sebe temveč za denar, za trg in tudi ne več izdelkov v celoti od začetka do konca, temveč z delitvijo dela le posamezno operacijo in tako njegov osebni estetski okus na izdelek nima nobenega vpliva, za to skrbijo posebniki, nalašč za to usposobljeni strokovnjaki. Dokler je vpraševanje visoko nad ponudbo se za estetsko izdelka še ni treba truditi, ko pa na tržišču nastane večja ponudba in konkurenčnost pa oblika — estetska dognanost izdelka postane eden najodločilnejših pogojev plasmana.

Naše domače tržišče je postalo za marsikatero izdelke za nas premajhno, da pa bi dosegli s svojo proizvodnjo ustrežno mesto na mednarodnem trgu, nas potreba sili k temu, da upoštevamo mednarodne standarde in kriterije, ki na tem trgu nekaj pomenijo in k temu, da si izmislimo najbolj učinkovit

način, da tem standardom in kriterijem zadostimo in jih dosežemo. Med kriteriji, ki jih mednarodno tržišče brezpogojno postavlja, je visoka kultura pri oblikovanju blaga ne samo za široko potrošnjo ampak tudi za proizvodna sredstva. Visoko razvite države so razvile zelo organizirano in sistematično aktivnost prav v to smer, tako da so odkrile nove možnosti za napredovanje v proizvodnji in plasmaju. Te možnosti so nujno spremljale tudi višje funkcionalne in estetske vrednote izdelkov, brez česar si dobrega standarda ne moremo misliti. Prav metoda industrijskega oblikovanja je v tem pokazala izredno učinkovitost. To je resnično način, s katerim najbolj racionalno raziskujejo in napredujejo potrebe in možnosti za realizacijo in plasma trgovskih izdelkov za masovno proizvodnjo in potrošnjo. Če si predstavljamo izdelek kot popolno zgradbo v vseh fazah analize, planiranja in končne združitve faktorjev, ki določajo neko gospodarsko sredino, tedaj industrijsko oblikovanje lahko doseže popolno sintezo prepletajočih se objektivnih pogojev v proizvodnji, potrošnji in distribuciji.

V prizadevanju, da napravimo pomembnejši in odločnejši korak naprej v našem razvoju se moramo neizogibno spoznati s to problematiko. Predvsem moramo spoznati njen ekonomski pomen za to, da si naša proizvodnja pridobi ugled na tujem tržišču in utrdi notranjega. Storititi moramo vse, da začnemo

uporabljati metodiko v industrijskem oblikovanju kot metodo objektivnega odločanja v odnosu izdelek — tržišče — potrošnik in nepretrgane racionalizacije pri vseh delih in postopkih, ki so v tem krogu.

Čeprav v mnogih razvitih državah kot vzrok in namen industrijskega oblikovanja v industrijskih podjetjih navajajo dobiček in presežek dela, kar v določenih gospodarskih okoliščinah lahko dosežejo z uporabo industrijskega oblikovanja, je ta motiv, na splošno sicer glavno vodilo kapitalističnega gospodarstva, vključil v največjih primerih tudi vse druge pozitivne prispevke, ki so danes pojem industrijskega oblikovanja. S tem ne mislimo le gledišč

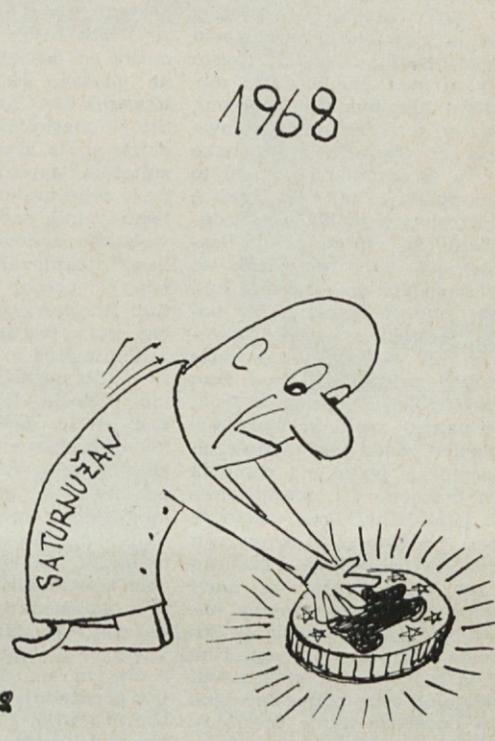
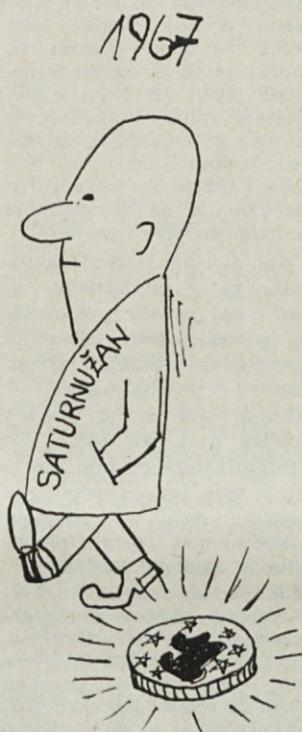
glede komercialne učinkovitosti in večje funkcionalne oblikovne kakovosti izdelka, temveč druge družbene posledice, izvirajoče iz množičnega prizadevanja pospešiti napredek vseh faktorjev, ki povečajo vrednost dela in izdelka. Ti nameni namreč posredno povzročajo in vzpodbujajo racionalizacijo vseh postopkov in postopno urejanje proizvodnih odnosov in odnosov tržišča v smeri večje ekonomičnosti in večje produktivnosti, ki se brez dvoma pozitivno odražajo v učinkovitosti določenega gospodarstva in v stopnji družbenega standarda, ki je na njem zasnovan.

Seveda neke oblike industrijskega oblikovanja pri nas vseskozi obstojajo in

tudi uspehov ne manjka saj imamo izdelke, ki bi jih žirija bienala prav gotovo dobro ocenila — vendar je to premalo. Preveč je to prepuščeno okusom posameznikov konstruktorju ali risarju in preveč prevzemamo tuje vzorce. Konstruktor je specialist za funkcijo, risar za likovno izdelavo, manjka pa nekdo, ki bi oboje vskladil z okusom potrošnika v celovitost, ki bi v konkurenci odigrala odločilno vlogo. Manjka nam strokovnjak za industrijsko oblikovanje, ki bi povezoval risarje, konstruktorje, propagandni oddelek in raziskavo tržišča, ki bi profesionalno mislil na sodobno obliko, gibanja potrošnikovega zanimanja in potrebe.

Morda bi kazalo da med pripravniki vzamemo tudi oblikovalca?

Slavko Gerlica

Nekaj novosti z Novosadskega sejma

V paviljonu živilske industrije so na Novosadskem sejmu razstavili več kot 400 izdelkov. Toda, na žalost, med temi izdelki ni razstavljenih najpotrebnejših izdelkov — polgotovih in gotovih jedil. Kljub temu pa so razstavljeni izdelki poživili domače tržišče z industrijskimi artikli. Na vprašanje, zakaj ni bilo več novih izdelkov, so proizvajalci običajno odgovorili, da so zato potrebne investicije in nova vlaganja za proučevanje tržišča, vendar živilska industrija ne sodi med bogate gospodarske panoge.

Največji živilski kombinat v državi, »Podravka« iz Koprivnice, je razstavljal nove vrste dehidriranih juh »kalifornij« in »minestrone«. Kako se pripravljajo kroketi — nov izdelek te tovarne — so obiskovalci lahko videli pri pokušanju, kjer so prav tako lahko pokusili tudi nov puding »galete«. Ta puding ni treba kuhati, zadostuje, da gospodinja zmeša puding-prašek raznih okusov z mlekom.

Tržišče dehidriranih juh je popestrilo tudi podjetje »Delamaris« iz Izole, ki je izdelalo kokošje in goveje juhe v alu-foliji, a ne v briketah. Čez kakih deset dni bodo te juhe tudi na tržišču in po izjavah proizvajalca bodo te juhe boljše kvalitete kot ostale. Nov izdelek pa je hren in hren z gorčico v tubi. Je zelo okusen in trajen in mislimo, da ga bodo gospodinjje prav vesele.

Za prijatelje sladkarij je Pionir iz Subotice pripravil zelo okusne »rum« ploščice, »roks« bonbone, krem paličke in »negrota« pecivo. Ti deserti so zelo okusni, trajajo pa več mesecev in lahko zamenjajo oz. nadomestijo domače pecivo.

Tudi »Josip Kraš« iz Zagreba prikazuje nove vrste slanin in sladkih keksov — »intermezo«, »lada« in »mozaik«. Novi bonboni so »gala«, polnjeni z lešniki in »TV bonboni«.

»Koestlin« iz Bjelovara je kot prvi proizvajalec slanin keksov z okusom šunke in klobase sedaj pripravil nove

kekse z okusom sira, govedine in čebule. Ti krekeri so zelo priljubljeni v gospodinjstvu in z novim desertnim pecivom »kokos« in »badem« predstavljajo novost tega sejma.

Tudi »Kolinska tovarna« iz Ljubljane je prikazala nove vrste znanih »royal« pudingov, ki jih pripravljajo brez kuhanja in z okusom čokolade, kave in vanilije. Novost je tudi suhi kvas, ki traja 6 mesecev in izboljšana »evo« začimba. Naša najstarejša tovarna mešnih izdelkov »Gavrilovič« ni prinesla ničesar

novoga, vendar je, za ljubljansko tovarno »Emona« odnesla največ nagrad za kvaliteto izdelkov.

Dva novosadska predstavnika »Kooperativa« in »Danubius« sta prijetno iznenadila. Prvi bo v nekaj dneh začel izdelovati pol gotovo angleško hrano za otroke, izdelek družbe »Kellogg's« kate-re proizvode bodo prodajali po 1,5 do 2 dinarja. »Danubius« je začel s proizvodnjo testenin iz sojine moke.

Kombinat »Belje« iz Osijeka je tokrat pokazal sendvič-salamo s sirom, topljeni sir »Bucco« z okusom po sremski klobasi in posebno kuhano slanino.

(Pres servis)

NOV MODEL STOP SVETILKE ZMANJSUJE TRCENJA

München, 13. maja — Neka zahodnonemška tovarna je naredila nov model stop svetilke za tovarne avtomobile. Konstrukcija nove svetilke omogoča spremljanje stopnje zaviranja po intenzivnosti rdeče lučke na zadnjem delu vozila. Nova stop-svetilka je razdeljena na štiri dele, ki so povezani z zavoro in prikazujejo (označujejo) stopnjo zaviranja z močnejšo ali slabšo rdečo lučko. Proizvajalci mislijo, da se bodo s to napravo znatno zmanjšale nesreče.

Gasilci na tekmovanjih odlični

NAŠA PROSTOVOLJNA GASILSKA ČETA SE JE Z USPEHOM UDELEŽILA PODROČNEGA IN REPUBLISKEGA GASILSKEGA TEKMOVANJA

Po skoro dveh letih sistematičnega dela našega prostovoljnega gasilskega društva lahko zaključimo, da trud ni bil zaman. Končno je naša prostovoljna gasilska četa dobila priznanje in to na področnem gasilskem tekmovanju v Ljubljani in na republiškem tekmovanju v Kranju. Področno gosilsko tekmovanje je bilo 28. aprila t. l. v gasilski brigadi v Ljubljani. Tekmovanje je bilo namenjeno počastitvi VI. kongresa Gasilske zveze Slovenije. Letos je namreč priredila Gasilska zveza Slovenije V. kongres v Kranju med 10. in 11. majem. Kongres je bil zaključen 11. maja z republiškim tekmovanjem, katerega so se udeležile tiste industrijske in prostovoljne gasilske čete Slovenije, ki so 28. aprila letos na področnem tekmovanju dosegle prva 4 mesta. Med njimi je tudi naša gasilska četa.

Prostovoljna gasilska četa tovarne SATURNUS je letos v resnici stopila v ospredje, saj si je priborila na zbirnem tekmovanju celo III. mesto in to med štiridesetimi moškimi tekmovalnimi ekipami, ki so se udeležile tekmovanja iz območja ljubljanske cone. Brez dvoma pomeni to tekmovanje za naše gasilce velik uspeh in obenem zadoščenje za vložen trud. Resnici na ljubo povedano so naši gasilci, zlasti zadnji čas, vztrajno in sistematično vadili v tekmovalnih disciplinah in se na tekmovanje dobro pripravili. Pred tem pa so opravili poseben tečaj in položili izpite za izprašane gasilce. Zato jim je dosežen uspeh in podeljena diploma za osvojevo III. mesto zares v zadoščenje. Prvo mesto je na področnem tekmovanju dosegla prostovoljna gasilska četa iz Kočevja, ki slavi letos 100-letnico svojega obstoja; drugo mesto pa je dosegla prostovoljna gasilska četa iz Brezovice, ki ima tudi dolgoletno tradicijo. Zato smo za doseženo tretje mesto še celo lahko ponosni.

Dne 11. maja t. l. je sledilo za zmagovalce področnega tekmovanja (v pošteev so prišla samo prva 4 mesta) republiško tekmovanje v Kranju. Naša prostovoljna gasilska četa se je razumljivo prijavila in se tekmovanja udeležila, sedaj z večjo zavestjo glede na dosežen uspeh na področnem tekmovanju. Žal pa v Kranju ni bila tekmovalcem sreča toliko naklonjena, kljub temu

pa so z rezultatom zadovoljni. Dosegli so 12. mesto in prejeli diplomu Gasilske zveze Slovenije. Prva štiri mesta so dosegle prostovoljne gasilske ekipe: Anhovo, Hrastnik — rudnik, Velenje — mesto, Kočevje. Naša ekipa se je z doseženim rezultatom uvrstila v sredino vseh tekmovalcev moških A tekmovalnih enot. Rezultat je vsekakor zadovoljiv. Republiško tekmovanje je bilo namreč precej zahtevno in tudi konkurenca je bila dokaj ostra. Razlike med mesti so minimalne in je n. pr. med 1. in 12. mestom razlike samo 8 točk. Iz tega lahko zaključimo, da so za republiško prvenstvo tekmovale na splošno zelo dobro izvežbane prostovoljne gasilske čete, med katere smemo šteti tudi našo četo. Uspeh pa bi bil lahko še boljši, kot trdijo naši tekmovalci, če bi nam bile okoliščine bolj naklonjene kot n. pr., da bi nastopili v začetku tekmovanja okoli 9. ure in ne šele ob 11.30 kot predzadnji tekmovalec po skoro 3 urah čakanja, ko je sonce že močno grelo. Toda tako je odločil žreb. Tudi pri metanju vrvi v krog je bilo nekaj smole in podobno. Kljub vsemu pa lahko trdimo, da je naša prostovoljna gasilska četa uspela tudi na republiškem tekmovanju in jim k obema doseženima rezultatom iskreno čestitamo.

V kratkem naj opišem še tekmovalne discipline: vsaka prostovoljna gasilska četa se je najprej pomerila v deveteroboju: prosti tek z ročni-

Najuspešnejša točka tekmovanja naših gasilcev, kjer so dosegli od vseh ekip najboljši čas.

kom na 50 m, skok čez prepreko visoko 170 cm (taraba), prenos sesalne cevi preko prepreke, vzpon in spuščanje po pokončni 5 meterski lestvi itd. Nato je sledilo testiranje. Vprašanja iz tehnike gašenja in iz ustreznega znanja kemije so bila dokaj težka in razumljivo zahtevnejša od vprašanj iz področnega tekmovanja.

Kot osrednja točka tekmovanja pa je bil trodelni napad. Tega je naša prostovoljna gasilska četa v resnici izvedla na zavidljivi višini. Zanj je porabila samo 97 sekund časa in ni prejela nobene kazenske točke. Po rezultatih tekmovalnih komisij je bila naša prostovoljna gasilska četa v trodelnem napadu med vsemi tekmovalnimi enotami najboljša.

Se nekaj besedi o organizaciji tekmovanja; organizacija je bila dovršena. Tekmovanja so bila brez motenj in zastojev, kar posebno velja za republiško tekmovanje v Kranju, ki se je izvajalo na edinstvenem športnem prostoru »Triglava«. Ob zaključku tekmovanja so pripeli na tekmovalni prostor funkcionarji in drugi udeleženci VI. kongresa Gasilske zveze ter gostje iz Češke, Italije, Poljske in Madžarske. Prisostvovali so objavi rezultatov, razdelitvi nagrad, diplom in priznanj. Sledila je parada ter slovesni zaključek VI. kongresa Gasilske zveze Slovenije.

Udeležba na republiškem tekmovanju in dosežen uspeh je spodbudil naše gasilce za nadaljnje še vztrajnejše delo.

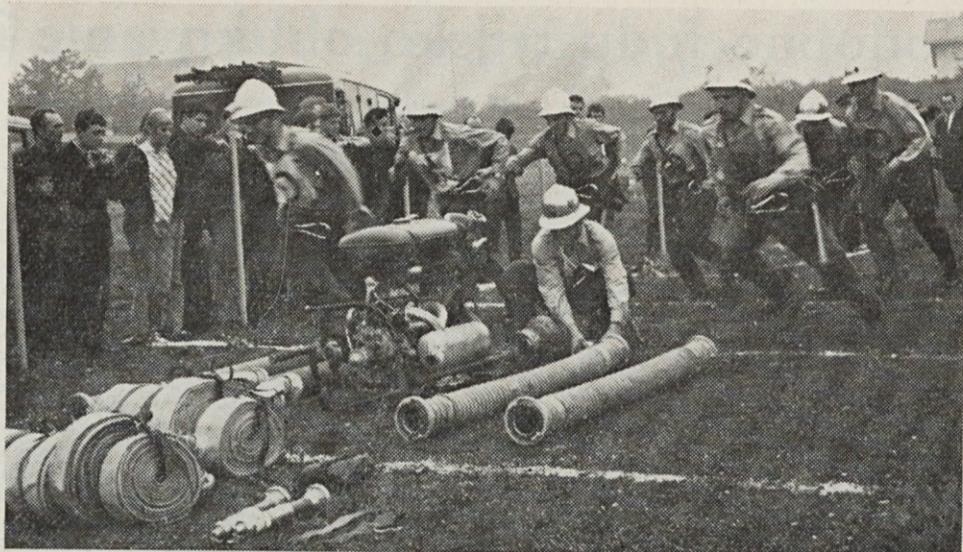
Sklenili so nadaljevati z vežbami in na prihodnjih tekmovanjih doseči še boljše rezultate. Podprli jih bomo pri njihovih naporih, saj vemo, da je njihov trud v korist nam vsem. Samo dobro izvežbana gasilska četa nam namreč daje garancijo za večjo požarno varnost v naši tovarni in njenih obratih.

Ob zaključku je prav, da navedemo še imena članov naše tekmovalne gasilske ekipe, ki je dosegla spredaj opisane ugodne rezultate na obeh označenih tekmovanjih in zato gredo v prvi naše čestitke in priznanje njim:

desetar — PERME Ivan, strojnik — KAMNIKAR Jože, sel — KOKALJ Dušan,

I. napadalec — REŠETAR Franc, II. napadalec — SALKIC Mustafa, I. cevar — NOVAK Jože, II. cevar — JAMBROVIČ Viktor, I. vodar — JURJATOVEC Anton, II. vodar — POTOKAR Janez, rezerva — VIZJAK Alojz, KOCJAN Jože, TRONTELJ Alojz.

Posebno priznanje zasluži seveda naš skromni industrijski gasilec KOS ANTON, ki je ves čas požrtvovalno vodil priprave za tekmovanje in pri vajah aktivno sodeloval z instrukcijami in nasveti. Tovariša KOSA smo sicer navedli na koncu, vendar s tem njegova udeležba pri doseženih uspehih ni manjša od ostalih tekmovalcev. Jože Arh

Da boš vedel tudi ti!

Na strehi zgornjega oddelka je pri nas montirana SIRENA za alarmiranje v slučaju požara.

Doslej je to sireno aktiviral lahko samo vratar iz vratarnice s pritiskom na gumb. Odslej pa bo imel možnost aktivirati sireno vsakdo, ki bi opazil požar v tovarni. Električarji tovarne so namestili gumb na vogalu tiskarne. To mesto smo izbrali zato, ker je največja nevarnost požara prav tam, to je v tiskarni in pa pod njo v skladišču barv in lakov.

S tem naj bo obveščen vsak član kolektiva, da bi v slučaju požara lahko čim hitreje in na pravem mestu ukrepal.

Slavko Jakič

Naši gasilci ob zaključku tekmovanja na tekmovanju v Vevčah leta 1967 s predstavniki in prireditelji tekmovanja.

Z milijoni lepljeni kartoni

- Ob nenehnom razmišljanju kako povečati in poceniti proizvodnjo, naletimo na vrsto vprašanj, ki pospešujejo te ugotovitve, obenem pa nas opozarjajo, da bo v celoti potrebno reševati vprašanja cenene proizvodnje oziroma kako zmanjšati del stroškov, ki jih je nemogoče meriti in primerjati ob povečani storilnosti ali produktivnosti.

Ce se zavzamemo za čim večjo storilnost v obratih, bi bilo prav, da ne pozabimo na ostale vzroke, ki posredno vplivajo na ceno proizvodov oziroma rentabilnost.

Navedena vprašanja bi kazalo reševati, kajti nemogoče je, da ob povečani proizvodnji ne bi stroški rastle, vprašanje pa je kako se ti gibljejo ali vzporedno rastejo ali pa se naglo povečujejo. Priznati pač moramo, da je težje povečati proizvodnjo kot pa zmanjšati razne stroške v proizvodnji. Struktura strojnih naprav v tovarni Saturnus je takšna, da je pri 50 % mogoče povečati storilnost, pri 50 % pa produktivnost.

Taka struktura je v Saturnusu dejstvo, saj imamo nekatere obrate avtomatizirane, v drugih pa zastarele in iztrošene stroje. Gre za dvoje različnih ugotovitev, kako zmanjševati stroške proizvodnje tam, kjer so že sedaj srečujemo z izredno majhno stopnjo dobička. ter se nam lahko zgodi, da bomo ob majhni nepazljivosti že ogrožali rentabilnost posameznih proizvodov. Iz tega sledi, da bomo v nekaterih obratih povečali produktivnost, v drugih pa se bomo morali odločiti za možnost povečanja storilnosti ter zmanjševanju drugih stroškov.

Ob ugotovitvah lahko rečemo, da vse premalo upoštevamo režijske stroške, ki bremenijo ceno naših proizvodov in zmanjšujejo konkurenčnost.

Ce nam ti stroški navidezno ne povzročajo težav in malo konkretno o njih razpravljamo, pa se mi zdi, da to področje ni nezanimivo.

Pozabit ne smemo, da ti stroški v tovarni tako ali drugače vplivajo na ceno proizvodnje ter jih moramo obravnavati kot vplivni faktor, ki nam ob površni oceni lahko negativno vpliva na formiranje celotnega dohodka v tovarni.

Ce smo ob zaključnem računu ugotavljali zmanjšanje materialnih stroškov za leto 1967, se to predvsem nanaša na posebne formate pločevine za konzervne doze.

Potrebno pa bi bilo, da v bodoče zasledujemo gibanje režijskih stroškov in v kakšnem razmerju so ti z neto produktom.

Zel bi od vseh tistih, ki imajo možnost odločanja in urejanja proizvodnje, da s čutom člana kolektiva opazujejo kaj se dogaja in kako nam razne površnosti ogrožajo rentabilnost posameznih proizvodov in če že nimamo tudi podjetja. Mi hočemo ne bi smeli zmerom za vsako ceno uvajati izboljšav brez doslednih analiz, še večja slabost pa je, če s preprostim računom ne moremo ugotoviti, kaj se nam izplača in kaj ne.

Ogrožanje naših proizvodov s strani konkurence je veliko in se ne odraža samo na večji storilnosti ali nižjih osebnih dohodkih, ki bremenijo ceno proizvodov, temveč tudi v tem, kako znamo znižati ostale stroške proizvodnje.

Se pravi, da ob novih strojnih napravah nihče ne sme biti navdušen na navedene malenkosti, ki spremljajo vsak proizvod, temveč ga moramo spremljati in ugotavljati, kaj malenkosti v množini proizvodov predstavljajo. Ekonomičnost pravimo, da ustvarja tisti, ki zna ne samo na modernih strojih proizvajati, temveč tudi moderne stroje uporabljati racionalno in poceni.

Morda so te ugotovitve površne in ne dovolj jasne, toda namen je povsem jassen: vsj se vključimo v akcijo za zmanjšanje režijskih stroškov in vplivamo na to, da bo naša akcija koristna.

Seveda lahko ob teh ugotovitvah računamo na dvoje različnih mnenj; ene, ki zagovarjajo sodobnost, brez računic in ki površno ocenjujejo situacijo in druge, ki imajo željo, poceni proizvajati in temeljito preračunati, kje se srečujeta produktivnost, storilnost in povečani stroški, ki so delno pogojeni z večjo proizvodnjo, ne pa ekonomsko dognani. Preden preidem na konkretne analize predlagam, da bi bilo potrebno v tovarni izdelati plan potrošnje pomožnih materialov in ga dosledno

Obrat Zalog	1,500.000 m	ali	64,400.000 S din
OTP	171.000 m	ali	7,940.000 S din
	12.276 m	ali	558.000 S din
Skupaj	1,683.276 m		72,898.000 S din

Ti podatki nam povedo veliko in nas opozarjajo, da je potrebno ob vseh drugih dobro izvršenih nalogah paziti na stroške.

Lanskoletna potrošnja je za nami, kljub temu pa mi rečemo, da se bo ista ali celo večja uporaba letos ponovila. Do pred nekaj dnevi sem bil prepričan, da bo potrošnja še večja, ker se je močnima potrošnikoma priključila embalaža, predvsem obrat okrogle embalaže.

Z uvedbo standardnih časov smo uvedli lepljenje zavitkov s selotejmom kot faktor za povečanje storilnosti ter smo bili mnenja, da je klasični lepilni trak za to ovira!

Marsikomu se bo zdelo čudno čemu razprava o tem, ne smemo pozabiti, da vsaka nevkalkulirana presežena potrošnja bremeni ceno proizvoda in moramo tako potrošnjo omejevati. Če smo se kljub temu odločili za to, pa si moramo biti na jasnem, ko smo prešli na uporabo selotejpa nismo razmišljali kakšni izdatki bodo s tem nastali, zato bom za boljše razumevanje opisal nekaj

zasledovati. Povečana potrošnja teh materialov se lahko giblje s povečano proizvodnjo ne pa, da se izvršitev plana in potrošnja pomožnih materialov razhajata v škodo dohodka cele tovarne.

Te ugotovitve so rezultat daljšega opazovanja potrošnje embalaže za naše proizvode in pri tem uporabe lepilnih trakov, predvsem selotejpa. Seveda pa si postavljam vprašanje zakaj nismo kot proizvajalci kvalitetne embalaže storili nekaj več za razvoj embalaže, ki jo sami potrebujemo in alj se nam predlog o uvedbi interne paletizacije tako upira, da tega ne moremo rešiti.

Neradi bomo priznali, da ima največja jugoslovanska tovarna embalaže — problem z embalažo!?

Ob pregledu porabe razne embalaže in drugih pomožnih materialov v Saturnusu lahko govorimo o veliki potrošnji, ki bi jo lahko zmanjšali ter še močneje posegli v boj na tržišču, ker bi del stroškov, ki bi jih znižali lahko dali v znižanje cene naših proizvodov, s tem pa povečali konkurenčno sposobnost. Toda pustimo množino, v kateri bi se zgubil in si pogledjmo en primer od bliže.

V naši tovarni smo se odločili za lepljenje kartonov, vreč in zavitkov s selotejmom, pri tem pa nismo razmišljali o ceni in kako se ta odraža v celotnih stroških.

Nepredvidoma pa smo potrošnjo selotejpa tako povečali, da vas moram opozoriti na to.

V letu 1967 smo porabili tega materiala za 72,898.000 starih dinarjev.

Po delovnih enotah je potrošnja sledeča:

Obrat Zalog	1,500.000 m	ali	64,400.000 S din
OTP	171.000 m	ali	7,940.000 S din
	12.276 m	ali	558.000 S din
Skupaj	1,683.276 m		72,898.000 S din

primerov, ki pa niso osamljeni.

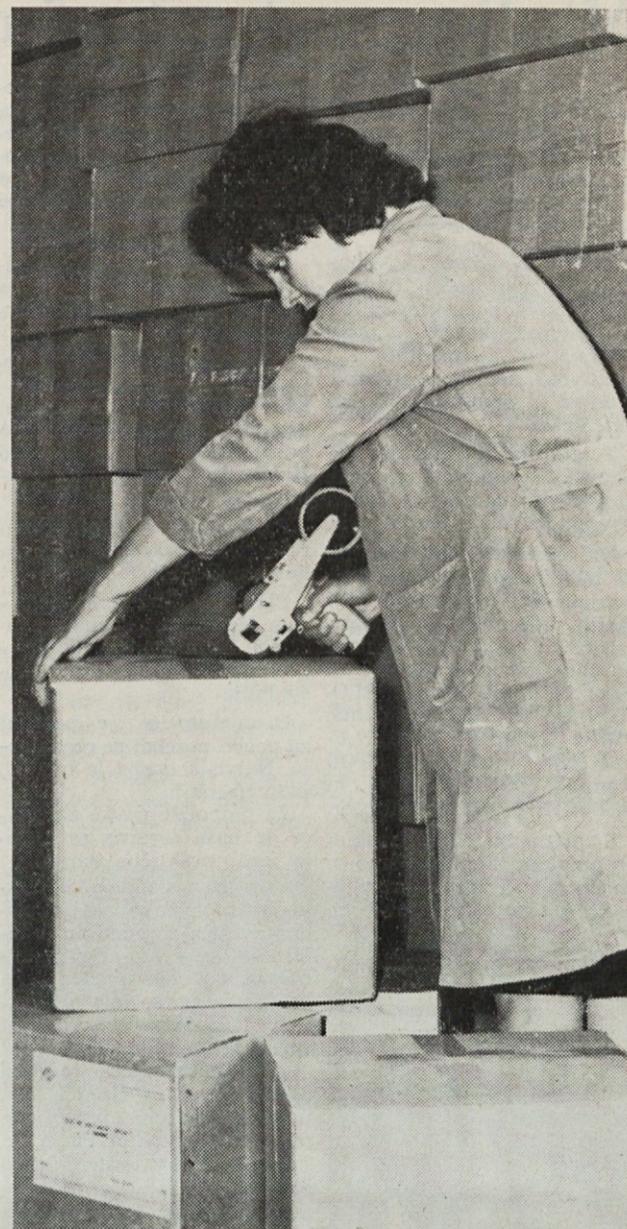
V letu 1967 je celotna embalaža v Saturnusu porabila 12.276 m traku. V prvih štirih mesecih tega leta pa samo okrogli oddelek 42.064 m, 90 % proizvodnje okroglega oddelka pakiramo v zavitke po komadu in vreče po 60 komadov. Za zavitek smo porabili 1 m lepilnega traku, za vrečo pa 1,10 m.

Tako smo na predvideno proizvodnjo 24.000 komadov na dan porabili 1.848 m selotejpa v vrednosti 76.616 din.

Vsako dozo, pakirano v vreče, bremenimo na ta način z 1,5 dinarja, pakirane v zavitke pa do višine 200 m/m 10,5 dinarjev, večjo dimenzijo pa z 14 dinarji.

Ce bi s tako nesmotrno potrošnjo nadaljevali bi po predvideni proizvodnji v letu 1968 porabili 480.000 m traku — alj za 20,160.000 dinarjev. Zato ni slučajno, da smo prešli na star način lepljenja vreč, zavitkov in kartonov v pripravljenju, da to kljub temu služi svojemu namenu.

Primerjalno pogledjmo, koliko bi nas stalo pakiranje z navadnim trakom.

Lepljenje kartonov s selotejmom je hitro, močno in tudi okusno, vendar pa je zelo, zelo drago.

Celotna potrošnja v letu 1967 je bila 1.683.276 m po ceni 42 din za m.
 $1,683.276 \text{ m} \times 42 \text{ din} = 72,898.000 \text{ din}$
 $1,683.276 \text{ m} \times 3,4 \text{ din} = 5,723.138 \text{ din}$

Vsekakor pa je potrebno tem stroškom dodati še potrošnjo vrvice za vezanje kartonov, predvsem pri kosovnih pošiljkah.

Obrat Zalog	1,600.000 m	68,000.000 S din
OTP	171.000 m	7,940.000 S din
Embalaža Sat.	480.000 m	20,160.000 S din
Skupaj	2,251.000 m	96,100.000 S din

Ta podatek bi bil zaskrbjujoč, če v nekaterih obratih ne bi resno pristopili k pocenitvi. Tako so v obratu Zalog izdelali temeljito analizo in ugotovili, da je tako početje nesmisel ter bodo prešli na kovinske sponke za zapiranje kartonov, nam vsem pa prihranili v tem letu 56,700.000 S-din.

Obrat embalaže v Saturnusu je izključil potrošnjo selotejpa ter je tudi tu potrebno preiti na način kot ga bodo vpeljali v Zalogu junija 1968.

Ce bo temu tako, računamo, da bo letošnja potrošnja kljub povečani proizvodnji nižja za 40,000.000 S-din.

Ob nekem razgovoru o tem vprašanju s skupino vodilnih uslužbencev, so mi ti jasno

Precej velika je potrošnja traku za kartone: za karton A potrošimo 193 S-din B potrošimo 110 S-din

Razmerje je nemogoče in bo potrebno preiti na racionalnejšo potrošnjo.

Te primerjalne ugotovitve nas opozarjajo, da ne smemo v tem letu tako nadaljevati, sicer bo potrošnja takale:

Obrat Zalog	1,600.000 m	68,000.000 S din
OTP	171.000 m	7,940.000 S din
Embalaža Sat.	480.000 m	20,160.000 S din
Skupaj	2,251.000 m	96,100.000 S din

povedali ali smo ob vseh mogočih stimulacijah našli pravilno merilo, ki bi največ lahko pripomoglo k zmanjšanju stroškov; če tega nimamo, bi bilo prav, da redno zasledujemo stroške ter izdelamo odgovarjajoča merila.

Vsak sistem stimulativnega nagrajevanja je dober samo v okvirnih rešitvah. Vemo pa, da je ekonomičnost edini faktor dobre stimulacije in, da so vsi ostali elementi napolnili k realnosti.

Ce se boste odločili za branje tega članka vas prosim samo nekaj: vsi se vključimo v akcijo za zmanjšanje stroškov in na ta način prispevajmo k boljšim rezultatom našega dela.

Slavko Vrzelj

Mladina pred mikrofonom

Mesec maj je mesec mladosti, mesec veselega sproščene veselja, mesec sreče in zadovoljstva, zato si ga je tudi mladina izbrala za svoj praznik, takozvani mesec mladosti. Z novimi cvetovi posuta narava, z žvrgolenjem ptic okrašeni togi glasovi vsakdanjosti, vzbujajo v človeku nove moči za premostitev težav, za dosego še lepših in pogumnejših ciljev.

S temi besedami je konferansje Pavle začel oddajo, prirejeno v počastitev meseca mladosti, katero je organizirala naša mladina pod vodstvom neumornega predsednika in organizatorja Srečka Resnika.

Z Mestnim gledališčem ljubljanskim smo se dogovorili, da bo prireditev v njihovi dvorani 13. maja ob 19. uri.

Na prireditve smo povabili 26 mladinskih organizacij iz podjetij širom po Sloveniji in jih tudi prosili za sodelovanje. Žal se jih je na naša povabila odzvalo samo 8 in sicer: NAMA Ljubljana, SLOVENIJA CESTE Ljubljana, PEKO Trzič, BPT Trzič, PLE-TENINA Ljubljana, STOL Kamnik, ISKRA Kranj in SATURNUS kot organizator.

S priznanim ljubljanskim ansambлом »Septimi« smo se dogovorili, da bodo spremljali vse nastopajoče pevke in pevce.

Nekaj dni pred prireditvijo so se vse pevke in pevci zbrali v pomožnih prostorih ljubljanskega gledališča, da

Oddaja se je začela s 15 minutno zamudo, tako da so nekateri prav upravičeno nekali.

Po uvodnih Pavletovih besedah je bobnar »Septimov« izbral tri člane iz občinstva, ki bi predstavljala žirijo poslušalcev, medtem ko so strokovno komisijo sestavljali:

Predsednik — prof. Milan Pritel — sekretar zveze za kulturo SO Moste-Polje.

Člana — Eržen Janez — član Mestnega gledališča Ljubljana in Zupan inž. Matej — predsednik mladine SO Moste-Polje

Ocenjevalo se je posebej za pevce, posebej za recitatorje. Najvišja ocena je bila 10, najnižja pa 5.

Za najboljše pevke oz. pevce je naša tovarna pripravila lepa, praktična darila.

Prva nagrada je bila: električni kalorifer in cocktail pladenj; druga nagrada pa je bila: električni kuhalnik »Mojca« in cocktail pladenj. Za vse ostale pa so bile pripravljene lepe okrasne škatle kot tolažilna nagrada.

Prva nastopajoča je bila Malči, pevka iz NAME. Kot prva je tudi imela precej tremne, prav tako kot Pavle, ki je vodil oddajo, kateremu so se v začetku besede malo zapletale, pozneje pa je vse steklo bolj sproščeno. Malči je tudi izvabila prvi aplavz iz ne preveč polne dvorane.

Nato je recitatorica iz PLE-TENIN recitala dve pesmi svoje kolegice. Edini, ki so na tej prireditvi zaigrali nekaj domačega, so bili trije fantje iz SLOVENIJA.CESTE, ki so po stari slovenski navadi urezali domačo, poskočno poljko. Pevka Majda iz Trziča, ki je kot enajsti otrok prinesla v domačo hišo petje in glasbo, je iz bolj hladne dvorane izvabila klince navdušenja in dolgotrajnega aplavza. Tudi komisiji sta jo odlično ocenili; strokovna 28 točk, komisija iz občinstva pa 29 točk. Svojo pesem je morala zapeti še enkrat in občinstvo bi jo kar poslušalo, saj je imela resnično lep glas.

Za njo je Miro iz NAME recital dve svoji protestni pesmi. Recital jih je s polno življenja, resnično doživeto.

Tako so se eden za drugim vrstili pevci, pevke, recitatorji in recitatorke. Na vrsti je bil Pečar Peter iz kranjske ISKRE, da zapoje dve zelo popularni pesmi. Na koncu izvajanja je dvorana odmevala od ploskanja, dobil je od obeh strokovnih žirij najvišje možne ocene: dvakrat po 30 točk. Na željo poslušalcev je izven konkurence zapel še znano Green, Green Grass of Home.

Naš Resnik Srečko je s svojo recitacijo Skodelica kave in Zakaj me ne ljubiš, v po-

slušalce vtisnil pečat res živ, doživete Cankarjeve besede. Za svojo recitacijo je dobil najvišje ocene — 60 točk. Po nekaj bolj ali manj uspešnih točkah sta bili na vrsti zadnji dve, dve simpatični dekleti iz Trziča, ki sta svoji pesmi zapeli s polno mero občutka za glasbo in petje. Žal sta bili za 1 točko prekratki, da bi jima pripadla druga nagrada.

Tako se je na odru zvrstilo vseh 15 nastopajočih, nekateri z več, drugi z manj uspeha, nekateri z več, drugi pa zopet z manj rutine in znanja. Mislim pa, da so bili s poslušalci vred, vsi zadovoljni, saj so po svoje prispevali, da je mesec maj resnično lep, resnično mesec vseh mladih, da je to resnično mesec mladosti.

Tako je Pavletu ostalo samo še, da razglasi nagrajene, da se podelijo nagrade in, da se vsem skupaj zahvali za sodelovanje.

Prvo mesto in s tem prvo nagrado je med pevci osvojil Pečar Peter, med recitatorji pa Resnik Srečko; oba z vsemi možnimi točkami. Druga nagrada za petje je s 57 točkami pripadla Majdi iz Tr-

Najboljša: Pečar iz Iskre, ki je najbolje zapel in Resnik Srečko iz Saturnusa, ki je najbolje recital. Poleg je še prizadevni napovedovalec Vrbcinc Pavel.

ziča, medtem ko je s 55 točkami Ančka iz STOL Kamnik zasedla drugo mesto med recitatorji. Ostali so dobili tolažilne nagrade za spomin in šopek nageljnov za trud in sodelovanje.

Po razglasitvi nagrad se je dvorana počasi izpraznila.

P. Vrbcinc

Bili smo »ob žici«

Tudi letos, kakor prejšnja leta, smo se mladinci »Saturnusa« udeležili že tradicionalnega pohoda »Po poteh partizanske Ljubljane« in s tem proslavili Dan zmage. Udeležbo na pohodu je prijavilo 20 mladih. Sestavili smo tri ekipe tovarniškega komiteja ZMS »Saturnus« in ekipo Počitniške zveze.

Po nekajdnevni pripravi je prišlo težko pričakovano nedeljsko jutro. Malo pred sedmo uro smo na Trgu revolucije s strahom zrl v nebo prekrito s težkimi oblaki. Z avtobusom smo se odpeljali na startno mesto za Bežigrad. Tu pa smo doživeli pravo nasprotje zaspanemu vzdušju Trga revolucije; koračnice in delavske pesmi preko zvočnikov so povzročile pravo praznično razpoloženje. Tu je na start čakala velika množica tekmovalcev iz vseh krajev naše republike. Pomešali smo se mednje.

Po startu ob osmih smo se, mimo velikana naše težke industrije Litoostroja, odpravili proti Šiški. Za nami se je izgubljal hreščec glas zvočnikov. Sprejaj se je oglasila harmonika, čula se je pesem. Na oknih litostrojskih blokov so se pokazale kuštrave glave prezgodaj zbudjenih stanovalcev in nemo zrle zaspanih oči v množico ljudi na cesti. Potem, ko smo že prečkali Celovško cesto in zavili proti Rožniku, so se vrstile v koloni nekoliko razredčile. Kmalu zatem smo že hodili po Večni poti mimo živalskega vrta. Tišino Večne poti in mir okrog živalskega vrta so zmotili nešteti koraki po kamniti cesti. Mimo hiše, kjer je bila ustanovljena NOB na samem začetku NOB, smo zavili med bloke študentovskega naselja in odšli naprej proti Mirju. Tu se je tudi prvič ta dan po-

je, prišli na cilj in s tem sklenili krog, ki smo ga zjutraj na istem mestu začeli. Oddali smo startne številke in v spomin na pohod dobili značke.

Na koncu pa, čeprav smo bili nekoliko utrujeni, smo si bili edini, da bomo še odšli na pohod tudi v prihodnje in s tem proslavili praznik Ljubljane.

Marjan Ižanc

»Čebelica« vam pomaga

V našem podjetju že več let obstoja sklad »ČEBELICE«, katerega član lahko postane vsak član našega kolektiva. To je neka oblika sompomoči, ki jo je pred 7 leti organiziral sindikat. Za vpis v članstvo je najmanjši polov S-din 100.— mesečno — lahko tudi več.

Vloženo vsoto v tekočem letu — se lahko dvigne na koncu leta. Med letom se lahko za nujne primere oziroma potrebe iz tega sklada sposodi do določene vsote,

ki jo potem lahko vrača v mesečnih obrokih. Posojilo mora biti vrnjeno v vsakem tekočem letu.

Vložen denar se ne obrestuje in je zato tudi posojilo brezobrestno.

To je priložnost, da si član kolektiva zagotovi neko možnost, kjer si ob posebno hudih trenutkih lahko sposodi denar. Tako se človek izogne neprijetnim situacijam, ko je prisiljen prositi znanca ali pisati prošnje sindikatu, ki tudi nima denarja.

BRAVEC!

V našem glasilu veliko pišemo o človeku, njegovih težavah, navadah in njegovem odnosu do okolja — do ljudi. Pri tem se vedno zgodi, da je nekdo prizadet — prizadet je tisti, ki v tem ne vidi nič slabega, medtem ko se drugi zgražajo.

Ko smo v 1. št. letos v rubriki »PREBERI IN ZAMISLI SE...« pisali o Franceljnu, ki je stalno nezadovoljen s stanovanjem, čeprav mu jih je tovarna dala že več in sedaj zopet prosil denar, da bo sam zidal, smo dobili več hudih zajedljivih pritožb — vsak pa je bil prepričan, da mislimo prav njega in samo njega. Povedati moramo, da je takih Franceljnov in Vojkov več in vedno, ko pišemo mislimo na celoto kot pojav in ne osebno le enega.

Simpatični pevki iz Trziča, ki sta navdušili občinstvo, vendar je bila za prvo mesto konkurenca le prehuda

so z orkestrom oz. orkester z njimi našli skupen jezik. Že na avdiciji se je videlo, da je med njimi nekaj odličnih pevki in pevcev in da bo oddaja kar kvalitetna.

Po Saturnusu in ostalih podjetjih smo prodajali karte za prireditve, saj smo morali za orkester odšteti kar lepe denarce. V ponedeljek se je pred predstavo zbralo na hodniku že precej ljudi, največ mladine iz našega kolektiva.

Samoupravni organi so razpravljali in sklenili

9. seja DELAVSKEGA SVETA (19/II-1968)

Dnevni red seje:

1. Inventura 1967
2. Poročilo zaključnega računa 1967
3. Mnenja in problemi članov kolektiva

Tov. Ferenčak je diagramsko prikazal gibanje proizvodnje, prodaje in plačane realizacije za leto 1967. Navedel je, da je v splošnem državnem merilu slaba situacija v pogledu likvidnosti podjetij in bo stanje kritično par mesecev, ker morajo podjetja v tem obdobju odvajati sredstva za svoje obveze. Pri nas je bilo slabše stanje že koncem leta 1967, ker je ta čas za nas že v mrtvi sezoni. Situacije ne bomo mogli izboljšati s tem, da bi v večji meri izterjevali kupce, ker imamo zelo močno konkurenco, pač pa si bo treba zagotoviti večja obratna sredstva.

(Na zaključni račun ni bilo nobene diskusije!)

Vodja stalne inventurne komisije tov. Zakrajšek je podal inventurno poročilo za 1967. leto.

SKLEP: Inventurni presežki naj se knjižijo na izredne dohodke, primanjkljaji pa na izredne izdatke.

10. SEJA DELAVSKEGA SVETA (27/3-1968)

Dnevni red seje:

1. Predlog komisije za imenovanje glavnega direktorja in kadrovske problematike, imenovanje kadrovske komisije in potrditev njenega poslovnika
2. Poročilo HTV službe
3. razpis volitev v organe upravljanja
4. mnenja in problemi članov kolektiva

Tov. Dernovšek — predsednik komisije za imenovanje direktorja je sporočil, da se je na razpis za glavnega direktorja naše tovarne javil le tov. Rakušček Zdravko.

Njena komisija predlaga, da ostane še naprej direktor podjetja.

Predlog je bil od članov DS soglasno sprejet.

SKLEP: Tov. Rakušček Zdravko je ponovno izvoljen za glavnega direktorja tovarne Saturnus.

Tov. Novak Karla — direktor kadrovske službe je poročala o številu in strukturi v letu 1967 sprejetih sodelavcev, o izobraževanju, principih kadrovske politike in osnutku poslovnika kadrovske komisije.

Razvila se je živahna in dolga diskusija na podlagi katere so bile sprejete nekatere spremembe osnutka.

našli in zato bomo lahko prve kredite delili šele v juniju. Sedaj pa smo se že odločili, da bomo varčevali v Kreditni banki in hranilnici Ljubljana in bomo posojila delili že v marcu prihodnjega leta. Predlagal je tudi, naj DSP odobri sklenitev pogodbe s KIBH Ljubljana za oročanje sredstev 4% stanovanjskega prispevka.

SKLEP: Odobri se sklenitev pogodbe s KIBH Ljubljana za oročanje sredstev iz 4% stanovanjskega prispevka.

Tov. Deisinger je omenil, da je za nas zelo pomembno vprašanje prodaje stanovanj. Stanovanja bi se prodajala potom licitacije, ki jo izvrši stanovanjsko podjetje Bežigrad-Moste, po revalorizirani vrednosti. Odplačilni rok bi bil 30 let z 2% obrestno mero in za aktivne udeležence NOB 40 letni odplačilni rok z 1% obrestno mero. Prednost prodaje je v tem, da bi dobili denar za stanovanja v 30 letih in ne v 100 letih, kolikor je amortizacijska doba zgradb. Tako bi hitreje dobili amortizacijska sredstva in bi zanje lahko kupili nova stanovanja. Nekateri so se pri nakupu zavzemali za 10% lastnega pologa, drugi pa ne. Ta problem je moč razumeti, kajti 600.000 do 800.000 Sdin, ki bi jih plačal kupec v enem obroku za stanovanje, je pač velik znesek in bi marsikomu onemogočil nakup stanovanja.

Tov. Vabšek je povedal sledeče:

Amortizacijska doba za stanovanja — zgradbe je 100 let. Če prodajamo stanovanja na odkupno dobo 30 let, dobimo amortizacijska sredstva 3-krat hitreje. Sredstva iz amortizacijskega sklada bi lahko v obliki razširjene reprodukcije porabili za nakup novih stanovanj, pri tem pa niti ne bi bil potreben 10% polog, ki bi marsikomu predstavljal veliko oviro pri nakupu.

Tudi tov. Žužkova je dejala, da bi morebitna zahteva pologa mnogim onemogočila nakup stanovanja.

Tov. Novak Karla se je zanimala za reševanje stanovanjskih problemov borcev NOB.

Tov. Deisinger je odgovoril, da smo vprašanja borcev v tovarni že rešili, delno so odprta le še vprašanja tov. Johana, Zadnika in Ileniča. Vsi ti omenjeni tovariši so že upoštevani v programu oz. sklepih stanovanjske komisije. In ravno zato, ker so vsa ta vprašanja že rešena, ni potrebno, da bi uvajali predpis, da spomeničarji dobe stanovanja na 50-letni rok odplačevanja, ostali udeleženci NOB pa 40-letni rok odplačevanja.

Tov. Deisinger je razložil predlog stanovanjske komisije za prodajo stanovanj:

1. stanovanja se prodaja po revalorizirani vrednosti z odbitkom amortizacije
2. lastnega pologa se ne zahteva
3. odplačilni rok je 30 let in obrestna mera 2%
4. za aktivne udeležence NOB od 1. 1941-9/9-1943 50-letni odplačilni rok, 1% obrestna mera, za borce od

9/9-1943 dalje pa 40-letni odplačilni rok in 1% obr. mera.

5. prednost pri odkupu imajo sedanji najemniki stanovanj.

V razpravi so člani DS menili, da 5. točka lahko odpade, ker verjetno ne bo nihče prodajal svojega stanovanja.

Tov. Dernovšek je vprašal, zakaj so take razlike pri borcih, zakaj je razlika pri nakupu in ne pri gradnji. Odgovoril mu je tov. Rakušček:

Pri posojilu smo upoštevali kriterije stanovanjskega podjetja. Stanovanjsko podjetje je imelo rok odplačevanja največ 25 l., pri tem pa ni upoštevalo kupčeve udeležbe v NOB.

Tov. Gogal je predlagala glasovanje za predlog, da se pri odkupu stanovanj ne zahteva pologa.

SKLEP: Pri odkupu stanovanj se ne zahteva lastnega pologa.

SKLEP: Sprejme se predlog stanovanjske komisije za prodajo stanovanj.

Tov. Deisinger je razložil vprašanje vračila denarnih prispevkov posameznim čla-

ko smo jo sprejeli v službo in je že skrajni rok, da se reši njen problem.

Ker sta odšla l. 1959 iz Saturnusa dva sodelavca (tov. Skapin in tov. Kompore), se je tov. Graner začasno vselila v stanovanje tov. Skapina.

Tov. Skapin se je predčasno vrnil in tov. Graner je morala v 3 mesecih izprazniti sobo. Tovarna Saturnus ji je takrat poiskala manjšo garsonjero, last tovarne Saturnus, izpolnitev obljube pa se je zaradi nezadostnih sredstev odlašala.

Nadalje je tov. Rakušček še povedal, da je tov. Ferenčak ob sprejemu v službo postavil pogoje v zvezi s stanovanjem, ki ga je tudi dobil. Tov. Graner pa je želela dobiti enosobno stanovanje s pritliklinami, vendar ga še do danes nima.

Po razpravi je bil sprejet sledeč

SKLEP: Na strani 3 — Sklepi stanovanjske komisije — se črta tov. Graner, nabavi pa naj se ji enosobno stanovanje s kabinetom iz amortizacijskih sredstev stanovanjskega sklada.

SKLEP: Na strani 3 — Sklepi stanovanjske komisije — se črta tov. Graner, nabavi pa naj se ji enosobno stanovanje s kabinetom iz amortizacijskih sredstev stanovanjskega sklada.

SKLEP: Sprejme se predlog stanovanjske komisije za prodajo stanovanj.

Tov. Deisinger je razložil vprašanje vračila denarnih prispevkov posameznim čla-

nom, ki so jih vplačali ob dodelitvi stanovanja. Ta denar naj bi jim bil vrnjen s polovično najemnino. Ker pa se predpisi o stanovanjskem razmerju pogostokrat spreminjajo, bodo ti člani dobili vrnjen zelo majhen delež ali pa bodo morali celo nekaj doplačati. V zvezi s tem naj bi šla tudi oseba, ki vodi evidenco o stanovanjih, na Stanovanjsko podjetje, kjer bi pregledala sedanje stanje. UO pa naj bi bil zadolžen za rešitev tega problema.

SKLEP: DS pooblašča UO, da dokončno reši zadevo vračila denarnih prispevkov za stanovanja, ko bodo poznani vsi podatki.

Tov. Deisinger je še omenil problem tov. Graner Darinke. Ker njej obljubljen 1-sobno stanovanje s kabinetom še ni bilo dodeljeno zaradi pomanjkanja finančnih sredstev, predlaga uprava podjetja rešitev tega problema do l. 1970. Stanovanje naj bi se kupilo iz sredstev stanovanjske amortizacije.

Tudi tov. Rakušček je poudaril, da je bilo njej stanovanje obljubljen že l. 1954,

En član DS se je glasovno vzdržal.

Nato se je razvila živahna razprava v zvezi z dodelitvijo stanovanj oz. posojil.

Tov. Deisinger je poudaril, da banka ne daje gotovine — posojil za individualno gradnjo ali nakup privatnih stanovanj. Prosilec bi dobil denar za privatno gradnjo ali nakup le v primeru, da ima že gradbeno dokumentacijo in dovoljenje za gradnjo ali predpisano kupno pogodbo. Za adaptacijska dela dobi posameznik samo 10.000,00 N-din posojila s 5-letno dobo odplačevanja, imeti pa mora potrdilo, da ne potrebuje gradbenega dovoljenja.

Tov. Virk Sonja je menila, da bi morali naše sodelavce, ki ne morejo prispevati lastnega deleža — pologa za novo stanovanje, obravnavati z večjo skrbjo in pozornostjo. Iz sklepih stanovanjske komisije je navedla primer tov. Šebenik Magde in Dušana. S 5-člansko družino imata v majhnem stanovanju verjetno zelo velike težave in bi morali za take primere več skrbeti.

Nadaljevanje na 8. strani

Nadaljevanje na 8. strani

Nadaljevanje na 8. strani

Nadaljevanje na 8. strani

Nadaljevanje na 8. strani

Nadaljevanje na 8. strani

Nadaljevanje na 8. strani

Nadaljevanje na 8. strani

Nadaljevanje na 8. strani

Nadaljevanje na 8. strani

Nadaljevanje na 8. strani

Nadaljevanje na 8. strani

Nadaljevanje na 8. strani

Nadaljevanje na 8. strani

Jernejšek Anica pri delu v oddelku stiskalnic OTP.

Organi samoupr. sporočajo

Nadaljevanje s 7. strani
Odgovor tov. Zužek Fani: Tov. Sebenik Magda in Dušan sta izjavila, da ne moreta dati lastnega deleža za nakup stanovanja. Če bi bila sposobna za nakup stanovanja, bi jih upoštevali za nakup, tako pa jih upoštevamo lahko le pri morebitnih spremembah in zamenjavah. Omenjena tovariša sta enkrat že dobila stanovanje od občine.

Ob primeru tov. Vlajeve, ki je invalidsko upokojena in prosi za dodelitev stanovanja za potrebe nje in nepreskrbljenega sina, se je razvila obširna razprava. Ker tov. Vljaj ne more dati lastnega deleža, zaenkrat še ne more dobiti stanovanja.

Tov. Tanacek je dejal, da ob tem primeru vidimo, da družba pomaga tako-rekoč le tistim, ki že nekaj imajo, ostali pa ostanejo vedno na istem. Z njegovim mnenjem

tov. Tomec želi vzeti k sebi svoje starše prosi, da se ji dodeli posojilo. Starši bi prodali svojo hišo na Rakeku, da bi tako lahko prispevali preko 20% lastne udeležbe.

Tov. Novak je dejala, da je glede na lastno udeležbo tov. Tomec povsem upravičena do posojila.

Nekateri člani DS pa s tem mnenjem niso bili soglasni.

Tov. Drakulič je prošil za obrazložitev primera tov. Babič Savke. Povedal je, da živi v težkih razmerah in naj se ji zato dodeli posojilo za nakup samske sobe.

Tov. Babič Savka stanuje skupaj z družino svoje sestre v samskem stanovanju. Ker pa je za družino premalo prostora in se tov. Savka želi poročiti, bi rada kupila vsaj samsko sobo. Če bi tov. Babič vložila prošnjo v novembru, bi ji bilo možno dati

stine, ki bi rada dogradila hišo še do jeseni. Kot odgovor je tov. Deisinger dejal, da se ji posojilo po možnosti bo dodelilo že v letu 1968 in ne v letu 1969.

Na seji je bil obravnavan tudi problem tov. Skeca, ki gradi hišo. Z ozirom na to, da bodo sosedje pričeli z izvajanjem inštalacijskih del, je bil soglasno sprejet sledeč SKLEP: Tov. Skecu bomo dali posojilo že v letu 1968, če bo to le možno.

V zadevi tov. Zaman Francke, ki se ji izteče varčevalna pogodba s Kreditno banko in hranilnico Ljubljana, je bilo rečeno, da bo dobila pismeno garancijo tovarne Saturnus za dodelitev posojila.

Med drugim je DS obravnaval tudi ustno izraženo prošnjo za posojilo tov. Cevna Anici. Tov. Cevna ima pri Indosu obljubljen delno pomoč za nakup stanovanja. SKLEP: Če bo Indos prispeval del sredstev za stanovanje, potem bo prispeval del sredstev tudi Saturnus.

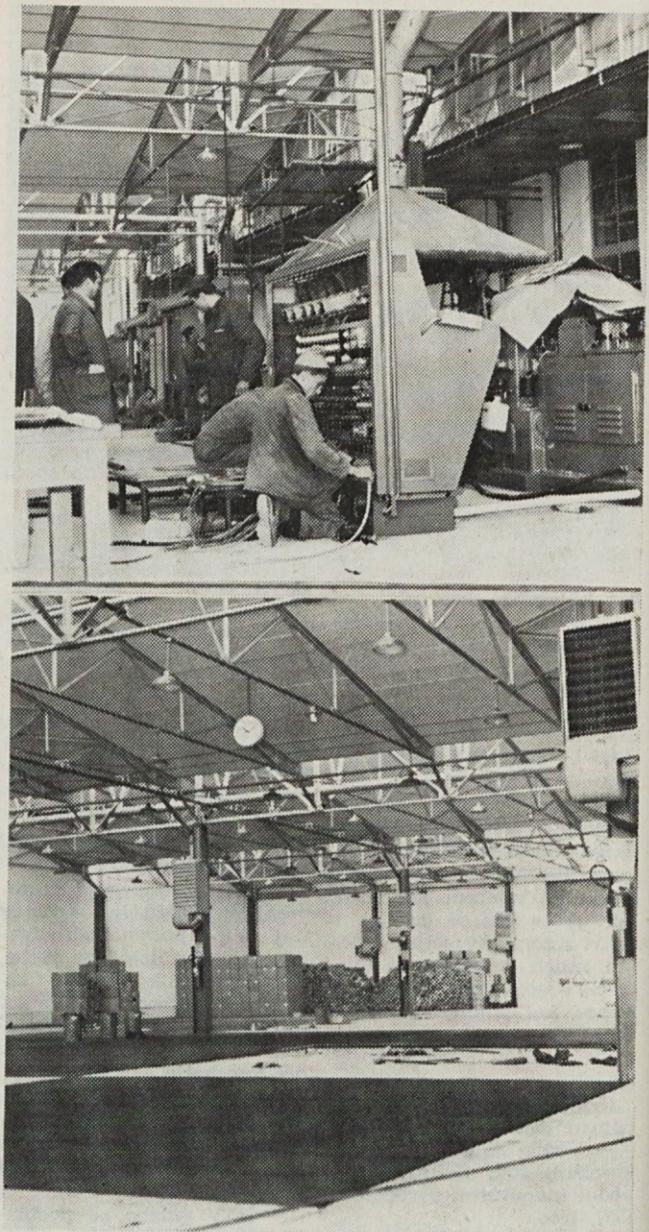
V razpravi glede morebitnih zamenjav stanovanj tov. Aliča, Kardoša, Podboja in Dečmana, so prisotni trdili, da so te zamenjave upravičene in naj se ob morebitnih danih pogojih izvršijo.

Tov. Novak se je ponovno zanimala za število nerešenih problemov borcev. Predlagala je, naj bi določili posebne kriterije za tiste borce, ki prosijo za posojila.

Tov. Vabšek je odgovoril, da so vsi problemi že rešeni. Tov. Johan bo dobil posojilo v l. 1968/69, tov. Ilenič pa bo prav tako dobil posojilo in sicer preko stanovanjske zadruge.

Po nadaljni razpravi je bil na predlog tov. Novak Karle in tov. Deisingerja soglasno sprejet sledeč SKLEP: Rokni in obrestna mera odplačevanja posojil:

1. Za aktivne udeležence NOB iz l. 1941 do 9/9-1943 velja doba odplačevanja posojila 50 let z 1% obrestno mero.

Montaža prve nove linije v novo zgrajenem obratu v Zalogu poteka po predvidevanjih in že težko pričakujemo njenega obratovanja. Na spodnjem posnetku je prikazano polaganje posebnega plastičnega poda visoke kakovosti — 1 m² stane cca 10.000 S din

2. Za ostale borce NOB naj velja doba plačevanja posojila 40 let z 1% obrestno mero.

3. Za vse ostale naj velja doba odplačevanja 30 let z 2% obrestno mero.

NOGOMET V MOSTAH — tako kot v obratu Zalog, se tudi v Mostah med odmorom pridno podijo za žogo. Vendar pa je v Mostah lepše igrišče — skoraj primernejše za kotalkanje kot za nogomet. Navijačev tudi tu ne manjka in žoga ravno tako včasih zaide čez ograjo, kot v Zalogu.

so se strinjali mnogi člani DS in menili, da tako ukrepanje ni pravilno.

Tov. Drakulič je omenil prošnjo tov. Gorše Majde in tov. Mire Tomec ter želel pojasniti k njunima prošnjama.

Tov. Deisinger je odgovoril takole:

Tov. Gorše Majda prosi tovarno Saturnus za razpolagalno pravico do stanovanja, katerega lastnika sta tovarna Saturnus in Služba za notranje zadeve. Tov. Gorše želi graditi individualno hišo. Če bi ji dali razpolagalno pravico, nam bi SNZ, kjer je zaposlen njen mož, vrnila 25 tisoč N-din. Stanovanjska komisija je odobrila njeno prošnjo pod pogojem, da SNZ vrne Saturnusu delež 25.000,00 N-din in da tov. Gorše ne bo prosila tovarno za nikakršen kredit. Tako smo tov. Gorše pomagali, hkrati pa dobimo vrnjena denarna sredstva v višini 25.000,00 N-din.

Tov. Zužek je razložil primer tov. Tomec Mire.

Ob sprejetju v službo ji je bilo obljubljen stanovanje, ki ga sedaj poseduje. Ker pa

posojilo, tako pa so vsa sredstva že izčrpana.

Tov. Gogala je predlagal, naj se ukrene vse kar je v naši moči, kajti, če ima tov. Babič možnost do ugodnega nakupa, naj se ji ta tudi omogoči.

11. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Tov. Deisinger je sklenil, da bomo skušali ta problem čimprej rešiti.

Tov. Osterman je želel pojasniti k prošnji tov. dr. Ravnikarja. Tudi tu je prišlo do izraza mnenje, da se tistim, ki že imajo, pomaga še na boljše. Dejal je, naj tistih 705.000 S din zbere tov. Ravnikar sam, ker imamo še dovolj drugih in bolj perečih problemov.

Tov. Deisinger je nato razložil vprašanje tov. Ravnikarja. Po obširni diskusiji je bil soglasno sprejet sledeč SKLEP: Tov. Ravnikar Vinku se odobri posojilo v znesku 7.050,00 N din, ki naj ga vrne v roku 24 mesecev (obrok posojila 300,00 N din, 24. mesec 250,00 N din).

Tov. Malič Betka je omenila problem tov. Horvat Kri-

Tako se globoko v podzemlju naše tovarne perejo naše delovne obleke in halje. Za nekaj »kovačev« to storijo predne roke naših snažilk — seveda poleg svojega rednega dela. Mnogi pa so mnenja, da bi bili v času pralnih strojev lahko sodobnejši in bi lahko drage usluge pranja brisač, oblek iz kuhinje in laboratorija ter ambulante opravljali sami. Na sliki je Fani Sladič

Preberi in zamisli se ...

Obdobje med otroškimi leti in odraslostjo smo v vsakdanjem jeziku navajeni imenovati puberteta. Pojem puberteta pa označuje samo spolno dozorevanje mladostnika, ki je neciviliziranemu svetu tudi merilo odraslosti. Kakor hitro pri otrocih opazijo znake odraslosti, že poskrbijo, da se jih čim prej znebijo izpod domačega krova. Od tod tudi navada, da se starši dogovorijo za ženitev svojih otrok, ko so še ti malodane v zibelki. Življenje in usode teh otrok so povsem v oblasti staršev, kajti takrat, ko so jim oni kovali usodo, so bili pravzaprav še otroci.

V našem civiliziranem svetu je merilo zrelosti poleg telesne še duševna, čustvena in socialna zrelost. Te oblike dozorevanja pa potekajo mnogo počasneje kot telesna zrelost, zato obdobje od otroštva do odraslega pravilneje razdelimo v: predpuberteto, puberteto in popuberteto. Besede so vse pogostejše v rabi, ne le v strokovnih pač tudi v poljudoznanstvenih revijah, zato ne bo odveč, če si jih osvojimo. Za boljše razumevanje naj navedemo, da obdobje predpubertete pri deklicah in dečkih ni istočasno. Deklice telesno dozore med 10. in 13. letom starosti, dečki pa med 11. in 14. letom. V tem obdobju opazamo na obeh spolih značilne zunanje spremembe, ki nam govore, da je nastopilo obdobje tedaj nesnega dozorevanja.

Otroci se v tej dobi »potegnejo«, dobijo značilne telesne oblike n. pr. dolge opletajoče roke, ki nikjer ne najdejo mesta, menjajo glas itd. Vse te spremembe pa vplivajo tudi na duševno podobo človeka.

Kako se bo mladostnik v tej dobi duševno razvijal ni odvisno samo od njegovih telesnih sprememb, pač pa predvsem od njegovega okolja, kamor štejemo dom, šolo, delavnico, cesto — skratka prostor v katerem se mladostnik giblje, udejstvuje in uveljavlja.

Puberteto imenujemo torej obdobje od 11. do 12. leta starosti pa do odraslosti ali v letih do 18. leta starosti. Včasih so zaključek te dobe imenovali tudi polnoletnost. Meje polnoletnosti so danes tudi že premaknjene, saj vedno, da je včasih predstavljalo 24. leto starosti to obeležje, medtem ko danes govorimo o polnoletnosti že pri 18-tih letih starosti.

V tem času se mora mladostnik osamosvojiti od staršev, pridobiti poklic in s tem tudi ekonomsko samostojnost, kakor tudi vzpostaviti odnos do nasprotnega spola. Poleg tega si mora zgraditi svoj lastni pogled na svet in življenje — svoj svetovni nazor.

Približuje se konec šolskega leta in zato še večje skrbi mnogih mater — naših delavk, ki se pogosto ubijajo še s stanovanjsko problematiko tako kot npr. Bosiljka Došen, delavka v montaži OTP, ki živi sama s tremi hčerkami v samo eni podnajemniški sobici.

družbe na cesti, tam pa je vedno dovolj zanimivega in vabljivega. Sprva to opazuje, pozneje pa noče, da bi ga imel za »revo« in še sam poskusi to in ono. Starši so obupani, ker ga kaj takega niso učili. Učili ga res niso, nudili pa so mu možnost, da se je ravno v najbolj dovtetnih letih za nepremišljene korake marsičesa naučil.

Mlad človek doživlja obdobje pubertete, kot težko obdobje. Njegova notranja razdvojenost in neurejenost ter iskanje svojega »jaza« se kaže tudi v njegovem vedenju. Svoja doživljaja predeluje po svoje, jih skriva pred odraslimi, zlasti če opaza pri njih pomanjkljivosti, zato je velikokrat razmišljen, nestrpen, vihrav.

Tisti mladostniki, ki ne žive v urejenih družinskih razmerah, kjer se vsakodnevni izpadi pod nadzorstvom ljubečih in razumevajočih staršev sproti ne odstranjujejo, postajajo v kontaktiranju z ljudmi grobi, brezobzirni, neresni, nesramni itd. Prav vsled tega jih tudi odrasli težko prenašamo, prehitro obsojamo, ne želimo z njimi sodelovati in podobno.

Ne zavedamo se, da mlad človek koleba med starim in novim, želi se otrestiti starega načina življenja in poiskati kaj novega, bolj vpadljivega, a kako, ko ima premalo lastnih življenjskih izkušenj vsled česar je neroden. Ako pri tem ne naleti na pomoč odraslih, bo delal po svoje. Kljub temu, da je velikokrat težko slediti mladostnikovim muham, mu moramo stati vedno v pomoč, sicer nas bo

zasovražil in se obrnil proti nam.

Mladostnikova občutja se kažejo v sprejemljivem razpoloženju in vedenju, ki niha iz ene skrajnosti v drugo. Kaj najčešče opazamo v tem obdobju: lenobo, divjo sproščenost, predrznost, sramežljivost, odkritost, zaprtost, hitro navdušenost ali popolno brezbriznost. Opazujemo mladostnika pa bomo že v enem dnevu imeli priložnost videti številne spremembe, kakor da ne bi opazovali enega in istega otroka.

Vedenje te dobe nas običajno najbolj moti, ker gre pri mladostniku za pomanjkanje mere za smisel in red, ki naj bi ga vsaka dejavnost imela.

Večina kaže do okolice uporen, sovražen odnos. Zlasti radi jezikajo, kritizirajo, opazni so tudi izpadi togote, napadalnosti ali pa izoliranja — osamitve.

V tem obdobju se mladostnik hitro utruja, ker se notranji organi niso razvijali v sorazmerju z udi, zato so posebno srce in pljuča občutljiva za preobremenjenost. Prav vsled tega tudi v športu ne dovoljujejo pospešenih treningov, pač pa le tovariška tekmovanja.

Čustvena spremenljivost in utrudljivost vplivata tudi na uspeh pri delu in v šoli. Statistike kažejo, da v nobenem starostnem obdobju ne najdemo toliko ponavljalcev ali prekinjenih učnih pogodb kot prav v tem.

Omenili smo že, da je mladostnik v tej dobi raztresen, pozabljiv, nezainteresiran, brezbrizen in nepozoren.

Vse te lastnosti pa so za doseg nekega cilja nujno potrebne.

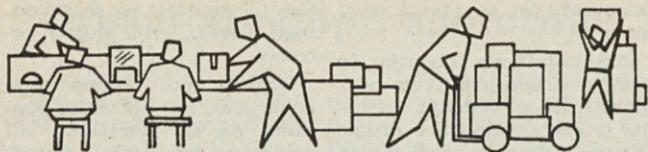
Čeprav jim stalno priporočamo naj se učijo, opazimo da so zamišljeni ali klepetavi pri pouku, neredko se hihitajo kar tja v dan ali pa berejo pad klopjo stripe, kriminalke ali ljubzenske romane. Nobenih obveznosti ne čutijo, povsem razumljivo jim je, da pridejo v šolo brez domače naloge itd.

Iz tega vidimo, da se v njih bori dvoje teženj: biti otroško razposajen in že veljati za odraslega. Mika ga zunanje udejstvovanje po drugi strani pa se želi ukvarjati že s samim seboj — piše pesmice, pisma. Razdvojen je pod težo nasprotujočih si teženj. Vsled tega se večkrat zateka k sanjarjenju, katero mu pričara slike in predstave, katerih vsebina mu nudi potešitev neizpolnenih želja.

Pri današnji mladini opazimo, da je vsebina sanjarjenja materialistično pobarvana. Razmišljamo n. pr. kako bi prišli do motorja, avtomobila, lepe obleke, ure itd., ker jim je to merilo uspešnosti in sposobnosti v življenju. Ta dnevna sanjarjenja se odvijajo pred mladostnikom kot film, ki se vedno bolj izpopolnjuje. Vsebinsko svojih dnevnih sanjarjenj skriva zase. Čim večja je razlika med tem kar si mladostnik želi in tem kar v resnici lahko doseže, tem pogostejše se zateka k sanjarjenju. Prepusti se sanjarjenju tudi sredi belega dne. To opazimo kot odsotnost od dela, učenja, pogovora.

(se nadaljuje)

Po naših obratih

DE OBRAT Z A L O G

— Proizvodnja konz. doz je v tem času prešla v sezonsko obdobje. Glede na to je bilo organizirati tretjo izmeno še na ostalih proizvodnih linijah, kajti naročila so močno narasla.

— Plan proizvodnje za mesec april je bil po vrednosti dosežen 87 %. Planirana vrednost proizvodnje v okviru letnega osnovnega plana proizvodnje t. j. za štiri mesece pa je bila dosežena 81,5 %.

— Vzrok za neizpolnjen mesečni plan je bil asortiment izdelkov, ki je bil takšen, da smo proizvajali cenejše konz. doze kot smo predvidevali z ozirom na potrebe trga oz. letni čas.

— Zaostanek v izpolnjevanju letnega proizvodnega plana bomo nadoknadili s proizvodnjo konz. doz večjih dimenzij na avtomatskih strojih, katerih montaža je začela v drugi polovici maja.

— 27/4 smo volili eno polovico novih članov v DS DE in eno polovico novih članov v DS podjetja. Volitve so v redu potekale. Pričakovali smo, da bo v DS izvoljenih več delavcev — mladincev.

— Na strokovnem sestanku obratovodstva je bila obravnavana kakovost izdelkov. Poudarjeno je bilo, da se je začela sezona za naše izdelke in da je posvetiti kakovosti največ pozornosti. Sprejet je bil sklep, da se sistematično ugotavlja in izpolnjuje sistem kontrole in odpravi vzroke za še boljšo kakovost izdelkov.

DE TISKARNA

— V mesecu marcu je proizvodnja z ozirom na prva dva meseca v letu potekala zelo zadovoljivo. Imeli smo veliko naročil in tudi asortiment je bil zadovoljiv. Na avtomatskih linijah smo delali v treh izmenah, na rotacij. strojih v dveh, na ploskovnih strojih pa v eni izmeni. Glede na potrebe smo morali delati zopet v vseh sobotah in nedeljah.

— Plan smo v tem mesecu dosegli proti pričakovanju. Uspeh je tembolj pomemben zato, ker nam je končna številka plana pokazala, da smo v mesecu marcu proizvedli več verniranih in litografiranih odtisov kot kdaj koli do sedaj. Vzrok velike proizvodnje pa se je odrazil največ v tem, da nismo spreminjali plana pa tudi delitev nalogov je bila minimalna. Količinsko slabša proizvodnja pa se nam odraža v mesecu aprilu. Vzrok temu je bil remont na IV. dvobarvnem tiskarskem stroju. Stroj je bil v popravilu od 20/4—6/5 tega leta. Pa tudi sama naročila so bila količinsko manjša, kar se nam odraža v večjem obsegu priprav in manjšem dosežku števila odtisov.

— V mesecu aprilu je bil sestanek delovne enote, na katerem smo se pogovorili o problemih v tiskarni in obenem potrdili kandidatno listo za nove člane organov samoupravljanja delovne enote in centralnega delavskega sveta. 27/4 pa smo izvršili same volitve. V delovno enoto tiskarne smo izvolili 5 novih članov, v centralni delavski svet pa 3 nove člane.

— Kaznovanja in kadrovske spremembe v mesecu marcu in aprilu ni bilo.

DE O T P

— Proizvodnja v mesecu aprilu je potekala dokaj ugodno in smo kljub širokemu asortimentu izdelkov plan presegli za 31 %.

— Realizacija operativnega plana v aprilu je zahtevala 1836 nadur, kljub povečanemu številu delavcev. Izvršeno število nadur je v primerjavi s mesecem marcem precejšnje. O tem vprašanju bi morali razpravljati na DS DE. Nadure so bile izvršene predvsem v montaži.

— Od celotne proizvodnje v aprilu smo imeli skupno 1,22 % izmeta. Skupni procent se deli 1,17 % na proizvodnjo in 0,05 % na servisne reklamacije. Procent izmeta se veča, kljub ugotavljanju vzrokov.

— V aprilu smo pojačali delo v štancariji v polni dve izmeni in omejili delo montaže v izmeno, da bi si zagotovili potrebne polizdelke na zalogo zaradi nemotnega dela v montaži.

— Volitve v organe upravljanja so potekale v redu, sestali so se že člani DS DE in izvolili za novega predsednika tov. Herzog Janeza.

— Proizvodnja hoboja je potekala normalno. Naročene količine smo odposlali. Naročila niso redna, težave pa nam povzročajo manjše pošiljke in moramo radi tega gotove hoboje vskladiščevati v proizvodnih prostorih, kar ovira normalno delo.

DE VZDRŽEVANJE

— Sklep DS DE vzdrževanja, da se preide na uredniševanje četrtletnega plana se vsled objektivnih vzrokov ne more uresničiti, ker je tehnični sektor sklenil in izdelal načrt,

da se angažira vzdrževalna služba samo za generalna popravila in preureditev embalaže. Načrt predvideva dve etapi:

1. okrogli oddelek
2. štirioglati oddelek

— Iz prednosti del za embalažo je razvidno, da se za ostale DE opravljajo samo nujna popravila in, da se intenzivno sodeluje pri montažnih delih v novem konzervnem obratu Zalag. Istočasno se v večji meri angažira zunanji sodelavec, »Metalus« Zagreb, kateri nam dela generalna popravila na prejšah starejše proizvodnje in obdelovalnih strojih.

— Delna realizacija II. četrletja vzdrževalne službe:

1. Generalno popravilo avtomatske stiskalnice FMI — za izdelavo globin škatel — DE embalaža
2. generalno popravilo stiskalnice »Rockin« — DE embalaža
3. predelava stroja za veliki oval — DE Zalag
4. menjava cilindrov na dvobarvnem tiskarskem stroju — DE tiskarna
5. generalno popravilo zapiralke — usluga — »Sumadinka«
6. izdelava delov za zapiralke — usluga — PIK »Umag«
7. generalno popravilo brusilnega stroja — DE vzdrževanje
8. generalno popravilo vretenske stiskalnice — DE vzdrževanje
9. delno popravilo stroja za vzdolžni zgib — DE embalaža
10. delno popravilo robilnega stroja — DE embalaža
11. generalno popravilo 60 t stiskalnice — DE embalaža, popravilo izvršil zunanji sodelavec »Metalus«
12. montaža novega Bodymeckerja — elektro, voda, zrak instalacije — DE Zalag

DE EMBALAŽA

— Aprilski operativni plan smo dosegli s 95 %. Zato smo morali izvršiti okrog 2000 nadur in to predvsem v okroglem in spodnjem oddelku, kjer so delali po 12 ur dnevno. Po nalogih je bilo v aprilu ugotovljeno 0,84 % slabe proizvodnje.

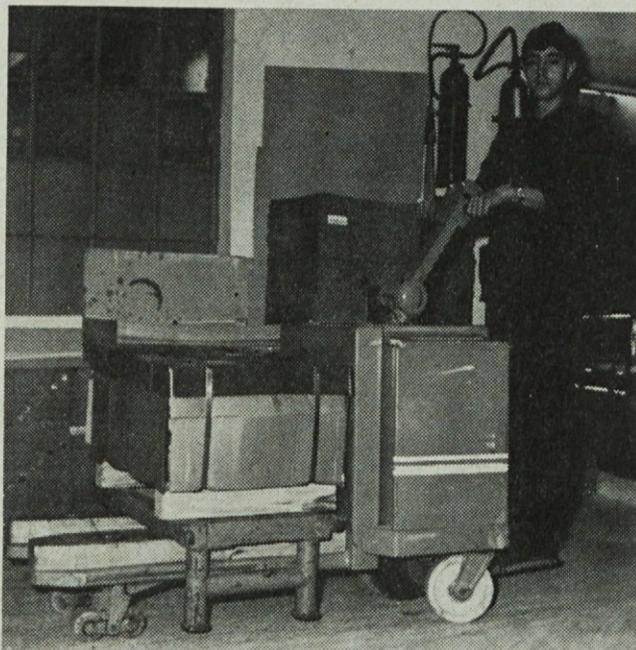
— Plan za mesec maj smo sprejeli na DS DE v višini 390,396 milijonov. Plan bo zelo težko izvršiti 100 %, ker za oddelek samostojni pokrovi ni zadostnih naročil.

— Stanje glede transportnih delavcev se bo postopoma izboljšalo, ker smo že pričeli s poskusnimi vožnjami z novimi baterijskimi vozički. Pokazalo se je, da bo treba resno misliti na večje tovorno dvigalo, da bo voznik lahko z vozičkom zapeljal v njega, kar pri obstoječih dvigalih ne more.

— Plan za dokončno ureditev okroglega in štirioglatega oddelka je narejen. DE razvoj in delavnice ter DE vzdrževanje so že pristopile k uresničevanju.

— 20. tega meseca je bil končan remont na 60 t stiskalnici te rje tako odpravljeno ozko grlo v oddelku velikih stiskalnic.

— Komisiji za kaznovanje je bil predan tov. Podržaj Stane.

Novost v našem notranjem transportu je 5 vozičkov na baterijski pogon. Z njihovo uporabnostjo se zelo pohvalijo, težave so le s prostorom za polnjenje baterij. Upamo, da se je s tem začel urejati star pereč problem notranjega transporta

NOVI SODELAVCI

Antonija BREGAR, Matjaž KUSAR, Marija JAMAR, Olga ZAGORC, Danijela MALI, Jožefa RUGELJ, Francka PLEŠIČ, Nataša MEJAC, Zdenka ZMAZEK, Ana KRALJ, Marija SELAN, Greta ZORKO, Cecilija BARBARIC, Marija BABIČ, Ana BLAŽI, Marija KOLARIČ, Marija ZUPANČIČ, Šefika HASANIC, Marija KOZODERC, Angela POTOČNIK, Marija LOVRENČIČ, Pavla CIMPERMAN, Marija MARS, Anica OREL, Marinka DEŽMAN, Fani IPAVEC, Fani KOSČAK, Marija TRENTELJ, Esna FERIZOVIĆ, Ljubinka VRHUNEC, Vera JAVORNIK, Elica JAGER, Cvetka GORIČKI, Gospa PARAS, Olga FILIPOVIĆ, Zdenka TRENTELJ, Mirjana SEČIĆ, Jožefa GAK, Majda PIBERNIK, Danica PAVLOVIĆ, Terezija VRABL, Fani POVSE, Erika PRAH.

ODŠLI IZ KOLEKTIVA NA LASTNO ŽELJO

Majda TIHELJ, Tončka JAKELJ, SRDAN BJELIČ, Irena ZADRAVEC, Marija BIZJAK, Ivana COLNAR, Bogar MALOVRH, Andrej SKALAR.

Po poteku pogodbe

Štefka RACNIK, Marija KOSMRLJ

SAMOVOLJNO

Franc ŠVIGELJ, Danica KOMLJANOVIC

NA ODSLUZENJE KADROVSKEGA ROKA

Janez ZNOJ, Alojz BOLTA.

Poročili so se:

Ivan BRISAR poročil tovarniško delavko Milko VIDIC, Marjana IVAN — poročena »MAZNIK«, Ivanka TRAMPUŽ — poročena »PAPEŽ«, Majda HELC — poročena »MIKLAVČIČ«, Antonija VELEPEC — poročena »HRZENJAK«, Cirila KOZJEK — poročena »GEOHELLI«, Jože GRIL poročil tovarniško delavko Milko PIJANEC, Rozal PIRC, — poročena »CEDILNIK«, Olga POGACAR — poročena »SERNEC«.

ROJSTVA

Marija BRKLJAC — rodila sina Roberta, Valentin AVSEC, dobil hčerko VALENTINO, Luka CORIĆ — dobil hčerko BRANKO, Metka KOKALJ — rodila hčerko, Majda NOVAK — rodila sina.

Srečnim mamicam in očkom ter novo poročenim naše iskrene čestitke

Uredništvo

USTANOVITEV ZDRUŽENJA NOVINARJEV IN ORGANIZATORJEV INFORMIRANJA V DELOVNIH ORGANIZACIJAH

- V naši republiki izhaja več kot 200 tovarniških glasil z 250.000 izvodov mesečne naklade. Z anketo je ugotovljeno, da 42 % zaposlenih bere od časopisov le glasilo svoje delovne organizacije, to so podatki, ki nam dajo kaj misliti.
- Tega se je zavedlo tudi Predsedstvo republiškega sindikata in je na več pobud — zlasti še zadnje s posveta urednikov tovarniških glasil s področja Maribora, ki je bilo 11/3 v okviru prireditve občinske konference samoupravljalcev — imenovalo pripravljalni odbor za pripravo ustanovne skupščine združenja novinarjev in organizatorjev informiranja v delovnih organizacijah, ki bi bilo vključeno v Društvo novinarjev SRS.

Do te ustavne skupščine je prišlo 24. maja v Mariboru pod pokroviteljstvom republiškega sveta in mestnega sveta sindikatov Maribor, izvršnega komiteja CK ZK Slovenije, Mestne konference ZK Maribor in Društva novinarjev.

Udeležencev — novinarjev in urednikov iz delovnih organizacij je bilo čez 150, ki so navdušeno pozdravili organizatorje te skupščine. Bilo je ponovno ugotovljeno, da se premalo zavedamo vrednosti dobrega — pravilnega obveščanja samoupravljalcev, da je kakovost tovarniških glasil potrebno dvigniti in zato nenehno skrbeti za vzgajanje kadrov in da je potrebno storiti vse, da neposredni proizvajalec ne bo objekt obveščanja, temveč subjekt. Se veliko je bilo povedanega in vam zaključke skupščine posredujemo dobesedno:

SKLEPI SKUPŠČINE ZDRUŽENJA

Vse večje število delovnih kolektivov in organov upravljanja spoznava, da je nujno zagotoviti najbolj objektivno obveščanje članov o delu organov upravljanja, družbeno-političnih organizacij, o vseh dogajanjih s področja življenja in dela v delovni organizaciji. Da bi dejavnost vseh činiteljev bila čimbolj povezana, usmerjena in organizirana, sprejema ustanovna skupščina združenja novinarjev in organizatorjev informiranja v delovnih organizacijah, naslednje sklepe:

Glasila delovnih organizacij in druge oblike komuniciranja v delovnih organizacijah se morajo zavestno razvijati v smeri, da bodo neposredni proizvajalci vedno manj objekt informiranja in vedno bolj njegov aktivni subjekt.

Komuniciranje v delovnih organizacijah naj bo grajeno na osnovi samoupravnega dialoga med enakopravnimi subjekti v katerem naj bo informiranje le del procesa družbenega komuniciranja, kajti, če hočejo biti delavci dejanski samoupravljalci morajo biti informirani o vsem. Zato ni odveč, da tudi v statute delovnih organizacij vnesemo konkretna določila o tem: kdo, koga in kdaj mora obveščati.

Urejanje družbenega komuniciranja in sredstev informiranja v delovnih organizacijah naj bo grajeno na samoupravnem sistemu, ker le tako se je možno izogniti individualnemu »krojenju« in

prilaganju informacij posameznim težnjam.

Združenje si bo, prek svojih organov, družbeno-političnih organizacij in samoupravnih teles trajno prizadevalo, da komuniciranje v delovnih organizacijah praraste v resnično samoupravljalско komuniciranje, grajeno na družbenem javnem mnenju.

Združenje in odbor za informiranje in tisk v delovnih skupnostih se bosta prek sindikatov in drugih družbeno-političnih organizacij zavzemala, za samoupravno komuniciranje (ne samo informiranja) ter, da v statutih delovnih organizacij dobi komuniciranje svoje mesto in vlogo, ki ga terja nadaljni kakovostni razvoj samoupravljanja.

Odbor za informiranje in tisk v delovnih skupnostih pri republiškem svetu Zveze sindikatov za Slovenijo bo deloval na področju informiranja zaposlenih v delovnih skupnostih in skrbel, obravnaval ter predlagal izboljšave glede položaja in vsebine sredstev informiranja. Hkrati bo seznanjal urednike glasil s političnimi dogajanjimi v sindikatu, Zvezi komunistov, Socialistični zvezi, Zvezi mladine ter z drugimi pomembnejšimi prizadevanji naše družbe.

Združenje si bo s pomočjo Društva novinarjev Slovenije in prek ustreznih izobraževalnih institucij prizadevalo za stalno strokovno usposabljanje in izpopolnjevanje kadrov, ki v delovnih organizacijah skrbijo in odgovarjajo za samoupravno komuniciranje, da bo le-to čimbolj izkoriščeno in resnično služilo nadaljnjemu kakovostnemu razvoju glasil delovnih organizacij.

Sindikati in Zveza komunistov v delovnih organizacijah morajo zastaviti vse svoje sile, da bi bila vloga tiska v delovnih organizacijah in informiranja vsakodnevna potreba in nujnost vseh zaposlenih.

Člani združenja se bodo zavestno zavzemali, da bodo prek sredstev obveščanja v delovnih organizacijah resnično objektivno obveščali javnost. Pri tem delu naj jih vodi in usmerja kodeks jugoslovanskega novinarstva ter zakon o tisku.

Člani združenja prevzemajo vse moralno-politične obveznosti, ki jih nalaga kodeks jugoslovanskega novinarstva. Pri svojem delu se bodo člani združenja trajno zavzemali

za uresničevanje načela javnosti, ki jih proklamira naša ustava.

Z vsoto doslednostjo si je treba prizadevati za preprost in razumljiv način pisanja ter za čistost slovenskega jezika. Na to naj zlasti pozijo odgovorni uredniki glasil v delovnih organizacijah. Odločno je treba odklanjati tujke ali popačenke.

Skupščina združenja novinarjev in organizatorjev informiranja v delovnih organizacijah predlaga uredniškimi odbori, da v svojih glasilih poročajo o delu današnje skupščine ter seznanijo člane svojih kolektivov s sprejetimi sklepi.

SKUPŠČINA ZDRUŽENJA je za nadaljnje delo združenja sprejela POSLOVNIK in izmed sebe izvolila 14 članov v izvršni odbor združenja, 5 članov v častno razsodišče, 3 člane v nadzorni odbor in 12 članov v poseben odbor za informacije in tisk v delovnih skupnostih pri republiškem sindikatu Slovenije.

OSNOVNI CILJI ZDRUŽENJA

1. prirejati posvetovanja o informiranju članov delovnih skupnosti, ki naj odpirajo probleme in dajejo tudi uporabne odgovore o tem, kako vplivati na večjo stopnjo informiranosti članov delovnih skupnosti;

2. ob strokovni pomoči ustreznih institucij organizirati raziskave in pripravljati poročila o stopnji informiranosti zaposlenih, o komunikacijskih pogojih v delovnih organizacijah, o razvitosti oblik in sredstev informiranja, o njihovi učinkovitosti ter vplivu na uspešnost poslovanja delovnih organizacij ter na osnovi strokovno utemeljenih ugotovitev predlagati ustrezne organizacijske in druge ukrepe;

3. ob strokovni pomoči ustreznih institucij usposabljati novinarske kadre za delo na področju informiranja v delovnih organizacijah oziroma uvajati organizatorje informiranja v to področje z rednimi oblikami tovrstnega šolanja in s funkcionalnim izobraževanjem;

4. povezovati člane v skupnih naporih za boljše in večjo informiranost zaposlenih ter s tem tudi za bolj učinkovito samoupravljanje v delovnih skupnostih;

5. skrbeti za reševanje problemov, ki se pojavljajo pri delu novinarjev in organizatorjev informiranja v delovnih organizacijah ter dajati pomoč z nasveti, predlogi in na druge načine;

6. sodelovati s sorodnimi organizacijami in zastopati novinarje in organizatorje informiranja.

**Dopisujte
v Glas
Saturnusa**

KAJ MORAMO VEDETI O VODENJU SESTANKA (nadaljevanje)

Ze v uvodnem članku smo dejali, da se za sestanek odločimo takrat, kadar želimo hitro posredovati ali sprejeti neko informacijo. Običajno se za sestanek dogovori več ljudi, ki postavijo tudi temo sestanka. Temo sestanka vsebujejo že vabila, s katerimi vabimo ljudi na sestanek. Tako vabilo služi vodji sestanka za prvi kontakt z udeleženci, ker se ga na začetku sestanka prebere (včasih pravimo temu dnevni red sestanka). Ob tem je možno udeležencem tudi pojasniti oziroma obrazložiti zakaj je do sestanka prišlo.

Pri pojasnjevanju se začne že druga faza dela, ker povečimo prisotnim cilj. V tem se shema za vodenje sestanka ne oddaljuje od vsakodnevnega dela z ljudmi. Določiti namen ali smoter je sploh življenjsko pravilo za vsako delo, ki se ga lotimo, sicer nimamo jasno določene poti in je naše delo že na začetku obsojeno na neuspeh.

Ko udeležencem razložimo namen sestanka, naredimo kratek uvod. V uvodu posredujemo neka zbrana dejstva o določenem problemu, ki ga želimo obravnavati v širšem krogu. Namen uvoda je nuditi vsem prisotnim najosnovnejše informacije o problemu, hkrati pa tudi zbuditi interes za sodelovanje. Dober vodja sestanka skrbno pretehta sleherno besedo, ki jo izreče v uvodu, ker se zaveda, da na tak način udeležence dobesedno »prisili« k sodelovanju in razmišljanju o obravnavani problematiki.

Udeleženci morajo v kratki in strnjeni obliki dobiti toliko informacij o problemu, da lahko diskutirajo vsi, tudi tisti, ki predhodno morda niso prebrali materiala ali dobili kakršnih koli informacij o problematiki, ki se bo obravnavala na sestanku. Predvidevamo lahko, da vsi udeleženci da le ne najdejo časa za branje materiala, zato je nujno, da naredimo kratek povzetek, pri katerem dobe najnujnejše informacije tisti, ki o problemu ne vedo nič, hkrati pa se ne dolgočasijo tisti, ki so se na sestanek pripravili.

Po končanem uvodu postavimo vsem prisotnim vprašanje za diskusijo. Vprašanje mora biti kratko, nedvoumno, splošno, tako da nanj lahko odgovori vsak, ki je sledil uvodni razlagi. Po vprašanju morajo seveda imeti udeleženci čas za razmišljanje, zato ne smemo zahtevati od njih v isti sapi tudi odgovora.

Lahko se nam zgodi, da odgovora ne dobimo, temveč nam prisotni postavijo protivprašanje. To je znak, da uvodna pojasnila niso bila dovolj jasna in je potrebno prisotnim nuditi dodatne informacije. Tudi uvodno vprašanje v diskusijo mora biti skrbno premišljeno in predhodno pripravljeno, sicer se nam naslednja faza sestanka t. j. **diskusija**, ne bo razvila.

Tudi za diskusijo si mora vodja pripraviti nekaj vprašanj, kar se le redkokdaj zgodi, da se rodi spontana diskusija, oziroma, da si udeleženci drug drugemu podajajo besedo — mnenja.

Najidealnejša bi bila vedno spontana diskusija, ker bi vodja sestanka le po dveh, treh diskutantih delal kratke povzetke, katere bi beležil v beležnico ali na šolsko tablo. Največkrat se nam zgodi, da moramo na sestanku diskusijo usmerjati k določenemu cilju ali z drugo besedo, za stavljati vprašanja, ki predstavljajo problem pri tem za mnenje prisotne.

Istočasno pa paziti, da se diskusija ne oddaljuje od zastavljenih problemov. Kaj radi se nam na sestanku pojavijo ljudje, ki preskakujejo z mislimi s problema na problem z željo, da bi usmerili tok diskusije drugam. Zato je naloga vodje sestanka da:

- preprečuje oddaljevanje diskutantov od problema
- usmerja diskusijo k iskanemu cilju
- taktično rešuje nasprotna mnenja
- preprečuje osebna razpravljajna
- onemogoča kritiziranje itd.

Diskusija je najtežja faza v vodenju sestanka in tega se mora zavedati vsak, ki sestanek vodi, ker le od njegovih sposobnosti in prizadevanj je odvisno kakšni bodo končni rezultati sestanka.

Včasih ljudje ne diskutirajo, kar pa še ni znak, da vse razumejo in se z vsem strinjajo. Molk je lahko opozorilo, da problema ljudje ne razumejo ali pa iz določenih vzrokov molčijo. V takem primeru se ne smemo zadovoljiti z molkom, temveč moramo izvesti diskusijo.

Diskusijo zaključimo z oblikovanjem sklepov, na osnovi pripomb, mnenj in soglasnih pristankov udeležencev. Sklepov ne smemo vsiljevati — negirati, temveč jih izluščiti iz javnega mnenja prisotnih.

Vsak sklep mora vsebovati čas v katerem bo realiziran (osvojen) in kdo ga bo reševal ter kdo poročal o poteku dela na prihodnjem sestanku. (se nadaljuje)

Naši dobavitelji...

ZELEZARNA RAVNE

Kvalitetna jekla za izdelavo orodij in zahtevnejših strojnih delov delajo v Ravnah na Koroškem. Tu je že v preteklem stoletju žarišče slovenskega železarstva. Se več, zgodovino predelave železa v tem delu naše dežele so zapisali že rimski pisci, ki so opisovali že tedaj znane železarske izdelke Noričanov. Kelti so na tem delu naše dežele pridobivali železo, ki je bilo po svoji kvaliteti znano v mnogih pokrajinah.

Železarstvo na Koroškem se je razvilo v širino šele konec preteklega stoletja, ko so se v svetu pričele uveljavljati res revolucionarne spremembe v načinu pridelovanja železa. Seveda je razvoj železarstva v Mežiški dolini terjal svoj čas in način razvoja ter se je prilagajal trenutni situaciji. Tako je bilo že leta 1830 na tem območju več kot 130 manjših in večjih kovačij. Mnoge od njih pa so v naslednjih petdesetih letih propadle, tako da je obratovalo le še trideset kovačij. Tudi število visokih peči se je v tem času zmanjšalo za polovico, ostali pa so že izkušeni železarji, ki so bili zaposleni v železarnah Črne, Mušenika, Prevalje, Ravne in Mežice. V teh železarnah je bilo zaposlenih približno 800

železarjev, in je bila Mežiška dolina znana kot železarsko središče Koroške.

Slava koroškega železarstva je bila znana po vsej Evropi, saj je delovala v sestavi železarne Prevalje v neposredni bližini Raven ena izmed prvih pudlovk v Srednji Evropi. Za svoj uspeh se ima železarna zahvaliti uporabi domačega oglja pri pridobivanju železa. Šele 40 let kasneje okoli leta 1870 je pričela delovati visoka peč na koks. Železarna v Prevaljah je že od leta 1838 preskrbovala mnoge države s kvalitetnimi tračnicami ter še danes hranijo komisijne zapise iz te dobe, ki govorijo o kvaliteti prevaljskih izdelkov, saj so konkurirali celo angleškim izdelkom.

V takim okolju je zrasla tudi železarna Ravne, čeprav ima pri svojem razvoju posebno zgodovino. Kriza je zahtevala svoje žrtve predvsem med najšibkejšimi železarnami, zato so se kakor na Gorenjskem v okrilju Kranjske industrijske družbe tudi na Koroškem združile najprej 1869 v hüttenberški železarski družbi, kasneje leta 1881 pa skupaj z ostalimi štajerskimi železarnami v znani »Österreichische Alpine — Montan — Gesellschaft«. Pri vseh teh združevanjih pa železarna Ravne ni bila vključena nikjer ter je kljub velikim težavam pri nabavljanju surovin, pri plasiranju svojih izdelkov in ob zelo težkih delovnih pogojih v zastarelih obratih vztrajala kot izredno važno industrijsko središče. Do tega položaja so ji pripomogle delovne roke ljudi z bogato železarsko prakso, sposobnih organizatorjev, ki so na železarski tradiciji zasidrali v Ravnah močan industrijski obrat. Prav zaradi svoje tradicije je Železarna Ravne rasla in se razvijala celo takrat, ko so morale prenehati z delom mnoge železarne na Koroškem. Tako so se ravenski izdelki, med nji-

mi zlasti kvalitetno jeklo, pojavili vsepovsod na tržišču ter na ta način propagirali kvalitetno delo ravenskih železarjev.

V nekaj letih bo Železarna Ravne praznovala svojo 100 letnico obstoja, saj je uradni datum ustanovitve datiran z letom 1774, ko so dobili dovoljenje za postavitve velikih kladiv za kovanje. Med lastniki železarne grofi Thurni je bil najbolj znan grof Jurij Thurn, ki je kasneje padel v boju s Turki. Pod njegovim vodstvom so se zelo proslavili izdelki Železarne Ravne in tovarna je dolgo let nosila njegovo ime — Jeklarna Jurija grofa Thurna na Ravnah.

V začetku je bilo v obratih na Ravnah, Črni in Mežici zaposleno le približno 200 delavcev, ki so izdelovali žeblice, žico, jeklene profile za pile in še različna orodja. Kmalu pa so usmerili svoj proizvodni program v izdelavo kvalitetnih jekel. Zaradi dobre kvalitete in solidne izdelave so dobili izdelki koroških jeklarjev na mnogih mednarodnih razstavah visoke nagrade in s tem tudi širši krog naročnikov.

Modernizacija železarne na Ravnah leta 1881, ko so zgradili Siemens-Martinovo peč, je še bolj dvignila ugled železarne, znane že od prej po svojem jeklu iz pudlovk. Sedaj so lahko popolnoma usmerili svoj program samo v pridelovanje raznih vrst specialnih jekel za izdelavo orodij, svedrov, odkovkov itd.

Med obema svetovnima vojnama je Železarna Ravne spadala v sestav svetovno znanih Böhler-jevih jeklarj ter je razširila svoj program še z izdelavo vzmeti in konjske podkve. Tako so si ravenski železarji nabirali bogate izkušnje, ki so jih izkoristili po osvoboditvi, ko so širili obrate ter se pripravljali za zalaganje naše industrije s kvalitetnimi jekli. Železarna Ravne je danes popolnoma usmerjena na pridelovanje kvalitetnih jekel ter ima veliko vlogo pri preskrbi naših tovarn z litim, kovanim, valjanim in mehansko obdelanim jeklom.

Tudi naša tovarna je kupec ravenskih odkovkov, ki jih rabimo za izdelavo naših orodij ter tako koristi dolgoletne izkušnje Ravenčanov.

Janez Herzog

Za vroče dni

Kadar je temperatura zraka preko trideset stopinj, v hiši in na cesti, pa tudi v kopalnici je težko osvežiti organizem, posebno še, če je neprilagojen ali če so spremembe temperature prišle nenadoma. Prav sedaj pa se je to zgodilo, v teh toplih dneh, ko so mnogi, zaradi visoke temperature, potrebovali zdravniško pomoč.

Poznamo več načinov, da se poletna vročina lažje prenaša. Predvsem je treba vedeti, da svetle obleke odbijajo sončne žarke in s tem tudi toploto, medtem ko temne obleke vpijajo toploto. Slamnati klobuki ščitijo glavo pred soncem; odprto obuvalo in tanke bombažne nogavice bodo preprečile znojenje nog. Ali veste, da mlačne kopeli bolje osvežujejo kakor hladne, kajti tuširanje z mrzlo

vodo trenutno ohladi organizem, vendar vročina kmalu postane neznosna.

Prebivalci toplega podnebja ne pijejo veliko, ker vedo, da je človek, ki veliko pije, vse bolj žejen. Osebe, ki pijejo veliko vode, se tudi bolj znojijo in organizem stalno zahteva tekočino. Zejo bolje gasi topla kakor hladna pijača. Mlačen čaj z limono, močna kava, sadni sok bolj osvežujejo kakor mrzlo pivo

ali vino. Poleg tega, hladne pijače lahko povzročajo vnetje glasilk, grla in motnje v prebavi. Sveže sadje in mlečne pijače, predvsem jogurt in kislo mleko hitro pogasijo žejo.

Priporočljivo je, da namesto velikih in pogostih količin pijače, usta speremo z osvežilno vodo za spiranje. Močno žejo lahko pogasimo tudi s slano vodo. Kozarec slane vode, čeprav je neprijetno, nadomesti organizmu sol, izgubljeno z znojenjem.

Uporaba desodoranta (bogata izbira v naših drogerijah) bo preprečila pretirano znojenje. Običajno imajo prijeten duh in ni priporočljivo, da poleg tega uporabljate še kak parfum ali kolonjske vode. Namreč, direktno naneseni na obleko zaradi sonca puščajo madeže, ki se kasneje ne morejo odstraniti.

(Pres servis)

Takole, zlasti fantje radi posedajo po malici med odmorom na sonce, da pogledajo še malo po dekletih

Vse, ki bodo letovali v našem domu v Velem Lošinj obveščamo: izmene so letos 10-dnevne in nič več 7 ali 14-dnevne; temu je prilagojen tudi avtobusni prevoz, za prostor v avtobusu lahko letos rezervirate tudi za nazaj že v tovarni pred odhodom, v drugi polovici julija bo cesta za V. Lošinj asfaltirana — razen odseka Orozine — Cres (26 km), ki bo nekoliko kasneje, v našem domu je še nekaj prostih sob za čas od 1.—11. julija in od 20.—30. avgusta.

Povratna avtobusna vozovnica za Lošinj stane 7000 S din, 10 dni bivanja v domu pa 20.000 S din — torej z 27.000 S din na Lošinj

Tudi Vogel in Kranjska gora vas vabita

MEDNARODNO VOZNIŠKO DOVOLJENJE

Vrsta evropskih držav priznava jugoslovansko nacionalno vozniško dovoljenje, pri potovanju po ZR Nemčiji, Švedski, Grčiji, Turčiji in po vseh izvenevropskih državah, pa morajo imeti naši vozniki mednarodno vozniško dovoljenje. Ta dokument izdajajo organizacije avto-moto zveze, pri izdaji pa mora voznik predložiti domače vozniško dovoljenje, osebno legitimacijo ali potni list in dve fotografiji. Pri izdaji mednarodnega vozniškega dovoljenja plačajo člani AMZJ 25,10 N din, nečlani pa 30,10 N din.

Praznik je praznik pa čeprav...

Kot že nekajkrat je tudi letos imela naša delovna enota »Razvoj in delavnice« skupni izlet. Pripravo in vse skrbi za izlet je DS DE prepustil izbranemu odboru, ki se je z organizacijo dobro odrezal. Na izletu nas je bilo trideset, nekaj pa se jih je skupaj. Prišli niso tudi nekateri izmed povabljenih, ki so se verjetno ustrašili kilovega vremena in rahlega dežja, ki je padal, mislim, da drugih ovir res ni bilo.

željen, balinarji pa se na tenisu, ki je bil na žalost razmočen, kar niso mogli ogreti in so se hladu branili kar z »na zdravje« telovadbo. Gruljenje kot bolj vroča disciplina se ni moglo razživeti zaradi pomanjkanja golob, ki jih v naši enoti nimamo, svoje pa smo nalašč pustili doma.

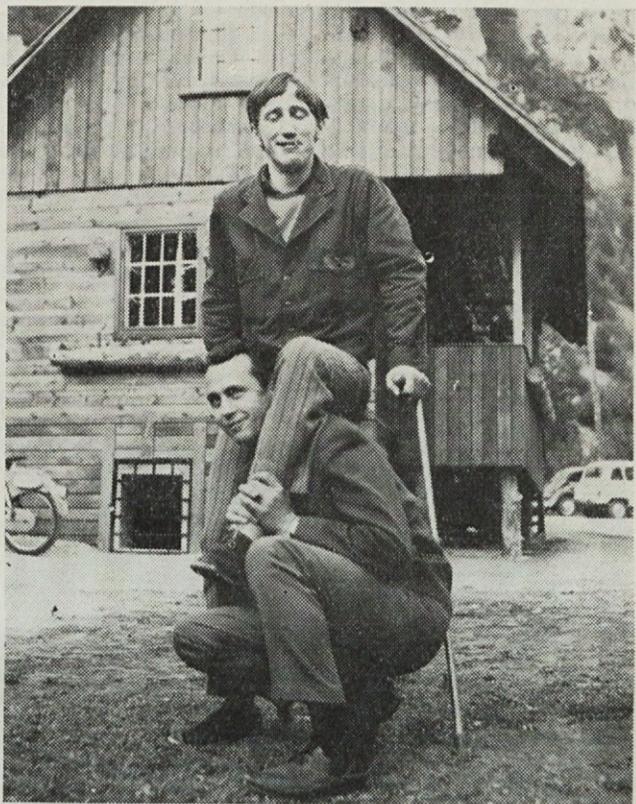
Naslednja bolj zdrava panoga po geslu »zdrav duh v zdravem telesu«, ki je dolgo časa animala naše najbolj umirjene športnike, je bilo igranje kart in vleka »štoflicov«. Bajje so imeli med seboj tudi jasnovidca, ki si je včasih malo sam pomagal s pogledi v nebo. Zbranih je bilo tudi nekaj kibicev, ki so vneto sodelovali in si včasih tudi malo »kerner brusili«. Drugi pa so prizadevno in ubrano vozili vse vrste barčic na visoko oktansko gorivo.

Po svoje prizadevni so bili fotoreporterji, ki so iskali inspiracije v tihožitjih mrtve in žive narave, še posebno so jim prav prišle »parade« priznanih debelih nogometnih asov, ki so prizadevno mleli svoje peresno lahke nasprotnike. Imeli smo tudi disciplino »lov na lisico« (beri ključ, ki nam ga je končno le uspelo najti v žepu našega morskega volka.

Ko smo zvečer zapuščali preljubi kraj pod Stolom, smo bili vsi lepo užimani in smo v Naklem, ker smo pač trdni možje, malo nadaljevali diskusijo za okroglo mizo. Zapeli smo par lepih narodnih pesmi in presenečeni odkrili, da smo pravzaprav odlični pevci. To nam je seveda dalo novega veselja in grla so se nam sušila kot da bi imeli kaloliferje v trebuhu. Tako je bilo lepo, da še zlepa ne bi odrinili od tu, če ne bi vedeli, da nas doma žene že v skrbeh čakajo.

Nekaj bolj veselih je potem odšlo iz Ljubljane še naprej in kasneje smo izvedeli, da je bilo nekemu usojeno iz oči v oči srečati se z »...« o prijatelj nikar, saj preveč ga je b'lo, dobro srečati ni ženo, šmentana ta reč«. Pa se je na koncu vse dobro izteklo, le roke, noge in celo telo nas je še dolgo bolelo po prestanih naporih tega lepega — skupnega dne.

Franc Osterman

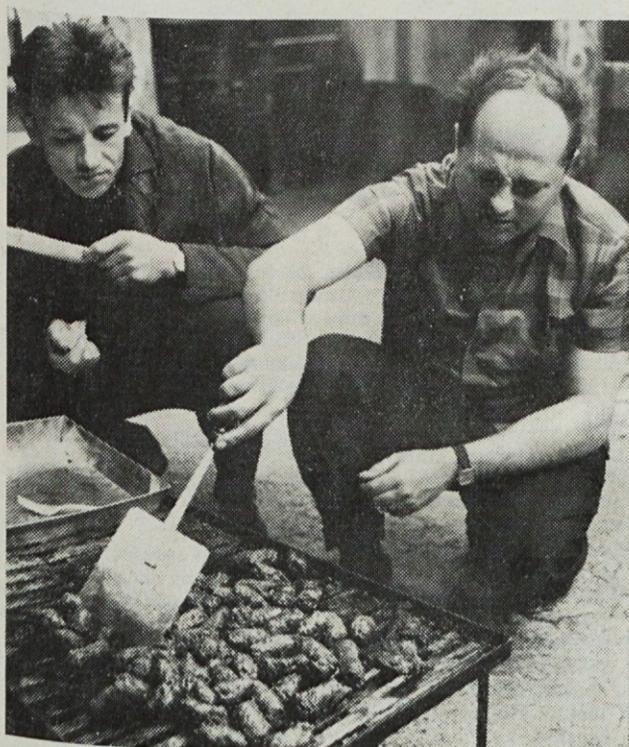
Konzervirana gotova jedila iz »PRIME«

»Prima«, tovarna za predelavo zelenjave in sadja iz Kinkinde je pripravila za trgovino in potrošnike prijetno presenečenje. V prodajo je dala konzervirana gotova jedila, kot so pasulj z domačo klobaso, pasulj s slanino, grahov pire z domačo klobaso, grahov pire s slanino in džuveč z govedino. Teža teh jedil je 400 gramov netto.

Kakor pravijo v tovarni iz Kinkinde, bo »Prima«, čeprav je to šele poskušnja, izdelala toliko konzerv, kolikor jih bodo trgovska podjetja naročila.

Avto-moto društvo — Moste

Posebne ugodnosti, ki jih imajo člani avto-moto društva Moste v Ljubljani — seveda poleg tistih, ki so jih tudi sicer deležni člani kot AMZJ — lahko opišemo v skrajšani obliki takole: članom je zagotovljen brezplačen tehnični pregled motornega vozila za leto 1968 v podjetju Ljubljana-transport na Celovski cesti in pri podjetju Avtoservis na Vodovodni cesti, 20 % popust pri vleki ali prevozu poškodovanega vozila, ki ga opravi vlečna služba AMD Moste, 10 % pri popravilih motornega vozila v delavnici društva, 15 % popust pri nakupu avto delov v trgovini Tarantino Gianfranco, Gorica, Via Rastello 83, 10 % popust pri teoretičnem delu tečaja za voznike motornih vozil, če je tečajnik član društva najmanj eno leto in 50 % popust pri nakupu vstopnic za vse prireditve, ki jih prireja AMD Moste. Poleg tega dobi vsak član tega društva še dva kupona za brezplačno popravilo motornega vozila v društveni delavnici do vrednosti 10.— N din.

Denar za izlet smo zbirali pet mesecev, vsak tje dal mesečno tisoč dinarjev.

Prevoz smo imeli z avtobusom, katerega je plačala tovarna. Cilj našega izleta je bila Završnica, ki smo jo že od lani vajeni. Naklo in Sobčev bajer z obveznim golfom

pa sta bili vmesni postaji. Tukaj se je posebno dobro odrezal (bivši) orodjar, ki ima pač dober »augenmas« in mirno roko. Ko smo prišli na Završnico, smo se lotili predvidenega programa. Nogomet kot vsakič je bil to pot vsled »svežega« vremena

Zopet smo ekipni prvak

Smučarji športnega aktiva »SATURNUS« smo letošnjo sezono zaključili s tekmo na plazu pod Prisojnikom.

To je bilo tekmovanje za prehodni pokal, ki ga je SATURNUS razpisal leta 1966 v čast 45. letnici obstoja tovarne.

Prvo leto smo ga osvojili mi, lani pa Papirnica Vevče, zato so bili kot lanski zmagovalci oni letošnji organizatorji tega tekmovanja. Ker »Papirnica« Vevče letos praznuje 125. letnico strojne izdelave papirja, so tudi letos to tekmovanje izkoristili za praznovanje tega častitljivega jubileja.

Na tekmovanje so povabili poleg že stalnih ekip »SATURNUSA«, »TIKIJA« in »ZITA« še njim sorodna podjetja. Na žalost so se tekmovanja udeležili od teh le smučarji »CELULOZE« iz Medvod. Tako so papirničarji še

stavljeni že obe progi. Slišati je bilo komentarje, da sta progi kot na kakšni olimpiadi in da je strmina kar prava za tja. Tudi palic je veliko in na gosto sejane, so padale pripombe.

Res sta bili postavljeni dve progi za slalom, ker pač ta disciplina zahteva dve vožnji in ena proga tega verjetno ne bi zdržala. Najbolj se je zaradi tega jezil Tone, ker je pisalo v razpisu, da bo veleslalom, postavljen pa je bil slalom. On je namreč ušteval razpis in je prinesel s seboj smuči za veleslalom in še nabrusil jih je prav posebno za to disciplino. Končno se je potolažil z dejstvom in pripomnil, da je pač to »Gora skrivnosti«.

Tekmovanje se je začelo ob 10. uri na progi, ki je imela

Vsaki po svojih močeh smo se pač borili in upali, da bomo v drugi vožnji nadoknadili zamujeno. Druga proga je bila nekoliko lažja in je imela le 24 vratic. Bila pa je zahrbtna in je marsikoga odneslo z nje, kar je seveda za končni plasm odločilno. Mi smo se že tu boljše odrezali, nekako nadoknadili manjkajoče sekunde in z malenkostnim naskokom zasedli ekipno prvo mesto. Zasluge za to ima predvsem Meta, seveda pa tudi vsi ostali iz naše ekipe. Tekmovanje je minilo brez nesreč, za marsikoga pa ne brez jeze.

Po tekmovanju nas je čakalo v koči kosilo, ki ga je za vse nastopajoče pripravil organizator. »Pred kosilom in po uspešnem garanju se prileže kakšna mokrota« je pripomnil Mitja. Tone, ki je imel ravno »strip-tease« je odprl prtlačnik in mi pod nos pomolil »starčka«. V trenutku je bila steklenica odprta in ko je potegnil Tone, sem po izgledu njegovega obraza ugotovil, da se je »poboljšal« in da mu alkohol smrdi. Najbrž so to vedeli tudi v trgovini in so mu namesto vina prodali malinovec. Tako je bil Tone že drugič jezen, menda on ve na koga.

Po kosilu smo v pričakovanju razglasitve rezultatov poglegli po trati pri koči, vevški orkester je igral poskočne viže, pa tudi mokrote ni manjkalo. Vsi smo bili nekako bolj zgovorni kot pred tekmo in tudi kakšen vic je padel.

Končno so po krajšem posvetovanju (vodij, ekip objavili rezultate tekmovanja. Fanfar ni bilo, bili so pa pokali, kolajne in nagrade, takozvano malo mešano. Od naših so bili deležni odličij: Meta kot prva in edina v ženski konkurenci — zlata kolajna, Marguč kot starejši predstavnik — bronasta kolajna, Viki pa kot najzaslužnejši organizator saturnuške smučarije in kot vzor pravega športnika prejel ekipni pokal. Kot sem že na začetku omenil, je tudi Bekš prejel kolajno — suho klobaso za zadnje vzvišenega. Da ne bi bilo ne-

Jarc Viktor sprejema ekipni pokal od predstavnika vevških smučarjev.

Največ pozornosti je bila deležna Metka Jarc, edina ženska tekmovalka

posebej tekmovali za svoj pokal — papirničarjev. Ostali pa smo se potegovali za ekipni pokal.

Vršič se je že kopal v soncu, ko so prvi motorizirani smučarji prispeli do kočice na Gozdu. Mislim, da ni bilo nikogar, ki bi peš prisopihal iz Kranjske gore, tako, malo za kondicijo. Sedaj se vsak raje pripelje že dan preje in na smučeh nabira kondicijo. Tako je tudi naš Bekš prišel že v petek in pridno treniral za sobotno preizkušnjo. Seveda tudi uspeh ni izostal, saj je osvojil eno od nagrad — na žalost za zadnje mesto.

Kakor koli že, vsaki po svoje se moderniziramo in pravi stik z naravo dobi človek takrat, ko se pošteno povaja v snegu. Po kratkem počitku v koči na Gozdu smo odrinili na plaz, kjer sta bili po-

35 vratic in je bila res kar precej strma, posebno v zgornjem delu. Na tej progi se »naši« nismo ravno dobro odrezali. Edino Meta in Marguč sta reševala naš ugled. Nekdo je na cilju modroval: »Glej jjo no (Meto namreč) ta punca pa vozi kot trije (ne vem, katere je mislil).« Kar je res, je res, Meta je imela svoj dan in tudi veliko pripomogla, da smo osvojili ekipni pokal. Matiji se je poznalo, da po poškodbah še ni popolnoma okreval, kljub temu pa se je dobro držal. Sašo in jaz pa bi bila lahko boljša — Viki je bil kot vedno soliden, Tone je imel napačne smuči, Kobilica in Bekš pa sta se borila za prestiž. Bekš bi kmalu ugnal Mitjo, če ne bi pri smučanju minuta toliko pomenila.

sporazuma, jo je nemudoma v eni sapi pojedel.

Izmed 45 nastopajočih smo se »naši« takole odsmučali:

I. mesto ekipno: Saturnus I. (Meta, Vito in Sašo), čas: 4,24,4

III. mesto: Saturnus II. (Matija, Marguč, Jarc), čas: 4,43,4

Posamezniki do 35 let:

4. mesto: Vito — čas 1,27,0

5. mesto: Sašo — „ 1,30,6

6. mesto: Matija — „ 1,31,6

10. mesto: Tone — „ 1,52,6

Posamezniki nad 35 let:

3. mesto: Marguč — čas 1,33,8

5. mesto: Viki — „ 1,38,0

8. mesto: Mitja — „ 1,54,6

9. mesto: Bekš — „ 3,36,5

Ženske:

1. mesto: Meta — čas 1,26,8

Tako, eni so bili veseli, drugi spet razočarani.

Kakor kdo, šport je taka reč, pri kateri se ne diskutira dosti, temveč samo poka-

že kaj kdo zmore, kajti od vsakega posameznika je odvisno, kako se bo plasiral.

Sicer pa so bile tekme sindikalnega stila in tu še bolj velja izrek — važna je udeležba in ne minuta.

Organizacija tekmovanja je bila odlična, startali so celo s takozvanim Walky-talkerjem, kar bi se po naše reklo »hodi in govori«. Gre namreč za radijski sprejemnik in oddajnik v eni skatli — japonska pogruntacija. Tekmovanje je lepo uspelo, tudi vreme je bilo lepo sončno, tako da je ta sobota vsem udeležencem minila v prijetnem vzdušju.

Poslovali smo se že od starih prijateljev in od tistih s katerimi smo se prvič srečali z željo, da se drugo sezono zopet srečamo — »na dilcah«.

Vito Poljanec

Razen enega so vsi člani naše zmagovalne ekipe — Marguč Franc, Kunšič Tone, Deisinger Janez, Kobilica Dimitrij, Poljanec Vito, Metka Jarc, Radel Matija in Pirc Zvone

Koristi in škoda od črne kave

Skoraj v vsakem gospodinjstvu je črna kava zelo priljubljena pijača. Njena osnovna sestavina je kofein. Zato medicina v glavnem proučuje njegov učinek na človeški organizem.

Resice v črevesju vsrkajo neposredno po njegovem zaužitju in že po petnajstih minutah se čuti njegov največji učinek. Večina kofeina razpade v telesu po petih do šestih urah, samo 0,5 do 1% zaužitega kofeina pa se izloči v urinu.

na srčno mišico pospeši. Pod vplivom večjih količin kofeina pride do močnega bitja srca in do motenj v ritmu. Če je srčna mišica oslabiljena, pojačajo zmerne količine kofeina njeno delo. Istočasno pa kofein blago širi koronarne krvne žile (t. j. žile, ki

Za sklerotične krvne žile pomeni uživanje kofeina resno obremenitev. To velja tudi za bolnike, ki imajo povečan krvni pritisk v očesnih jabolkih (glaucom). Njim je uživanje črne kave strogo prepovedano, saj je dokazano, da se pritisk v očesu naglo poveča.

Kofein pospešuje tudi delovanje prebavnih organov. Zato občutljiva oseba naglo izloča premalo prebavljeno

Tudi on izbral si zakonsko je družico

Rodil se je zal deček, tega je že 23 let. Nič kolikokrat je urasel hlače, dokler ni iz njega postal zrel fant. Kakor vsakogar, tako je tudi njega obšla sla po življenjski družici, iskal jo je, izbiral in prebiral, izkušal in preizkušal, dokler ni dobil Anice. Vest mu je dejala — »ta bo prava«, ona bo tista, ki mu bo v bodoče kuhala, prala, šivala in če bo sreča, otroke zibala.

»Ferkol Slobodan se bo oženil«, se je šušljalo, dokler ni nas ožjih sodelavcev povabil na fantovščino, ki že po tradiciji ne sme izostati. Dne 7. maja se nas je na določenem mestu zbralo kar lepo število. Tam smo ob zvokih glasbe z magnetofonskega traku in Bogotove kitare jemali slovo od svobodnjaka pozno v noč.

Ob koncu pa smo mu zaželeli še vse dobro, da mu sreča nikoli ne bila bi opoteča, da denarja imel bi polne vreče, da mu Anica vseskozi bi sijala od sreče, da otrok imel bi bataljon, da tako res vesel in srečen bi bil njegov novi dom.

Dne 9. maja pa je uradno rekel svoj odločilni »da« in tako zgostil vrste poročenih. Se enkrat smo mu pred Magistratom zaželeli srečen zakon, ga masovno obsuli z rižem ter mu z očmi sledili ob odhodu v medeni teden in bodoče zakonsko življenje.

Sodelavci

Kofein najbolj učinkuje na centralni živčni sistem. Draži skorjo velikih možganov in tako ustvarja dobro počutje. Olajša se intelektualno delo, zaspanost in utrujenost pa izgine. Z delovanjem na možgansko deblo pospešuje delo važnih centrov, ki se v njem nahajajo. Rezultat tega je, da postane dihanje bolj globoko, kri pa hitreje kroži po telesu. V večjih količinah pa povečuje kofein napetost mišic.

Poseben problem je delovanje kofeina, odnosno črne kave, na srce. V prvi fazi deluje srce počasneje, kasneje pa se delovanje srca pod neposrednim vplivom kofeina

prinašajo kri srčni mišici), zaradi česar je srce bolj preskrbljeno s hrano. Bolniki, ki imajo zožene koronarne krvne žilice (angina pectoris), naj črne kave ne pijejo, ker ta povzroča psihično vznemirjenost, kar vodi do občutka strahu.

Pod vplivom kofeina se poveča tudi izločanje v ledvicah. Telesna temperatura se dvigne za 0,5° C. Sirjenje krvnih žil v možganih povzroči, da glavobol izgine (kar dobro poznajo bolniki, ki jih muči migrena). Na krvni pritisk deluje kofein le neznatno. Ugotovljene so bile sicer neke individualne spremembe, vendar to nima večjega vpliva na organizem.

hrano. Razen tega draži kofein sluznico želodca, da ta tvori več kisline, kar zelo neugodno vpliva na bolnike, ki imajo čir na želodcu.

Kofein pospešuje tudi celotno izgorevanje snovi v organizmu. Zato je pri bazedovki (pospešeno izgorevanje snovi) uživanje črne kave strogo prepovedano.

Kronična zastrupitev s kofeinom ni tako redek pojav med osebami, ki dnevno popijejo večje količine črne kave. Glavni znaki so močno bitje srca, nespečnost, nervoza, pospešeno dihanje in nemir. Ti znaki bodo izginili, če takoj zmanjšamo količine dnevno zaužite kave.

(Pres servis)

... je Japonska postala drugi največji proizvajalec avtomobilov. Združenje zahodnonemških proizvajalcev je sporočilo, da je Japonska izrinila Zahodno Nemčijo iz drugega mesta največjih proizvajalcev motornih vozil na svetu in je sedaj tik za ZDA. Zapadna Nemčija je v letu 1967 proizvedla 2.482.319 avtomobilov, Japonska pa 3 milijone 147 tisoč.

Združenje japonske avtomobilске industrije sporoča, da je njihov izvoz avtomobilov v letu 1967 narastel za 41,5% napram letu 1966 in znaša 362.245 komadov v vrednosti 501.810.000 USA dolar-

jev. Največ avtomobilov izvozijo v ZDA, Australijo, Južno Afriko, Okinavo itd.

... je Čehoslovaška zaključila sporazum s tovarno »Renault« o dobavi opreme za proizvodnjo kamionov za 1,5 in 3 tone. Tovarna »Avia« bo na osnovi licence »Renaulta« proizvedla okrog 12.000 kamionov letno. Vrednost nabavljene opreme v Franciji bo znašala cca 8 milijonov dolarjev.

... je italijansko podjetje »Pirelli« sklenilo pogodbo s SZ za dobavo načrtov in strojne opreme za izgradnjo tovarne, ki bo proizvajala proizvode iz gumija za sov-

jetske avtomobile »fiat«. Tovarna bo zgrajena v Ballakovu ob Volgi. Tovarna avtomobilov »FIAT« bo začela s proizvodnjo v letu 1969 ali 1970, začetna letna proizvodnja bo znašala 680.000 avtomobilov.

... zasebni uvoz avtomobilov močno narašča. V 11 mesecih lanskega leta so naši državljani uvozili 26.723 osebnih avtomobilov, 6.141 tovornih motornih vozil, 931 traktorjev, 562 motornih koles in za 3,22 milijona novih dinarjev rezervnih delov za motorna vozila.

Če primerjamo podatke o zasebnem uvozu v 11 mesecih lanskega leta, s podatki, ki se nanašajo na isto razdobje predhodnega leta vidimo, da se je zasebni uvoz osebnih avtomobilov lani skoraj podvojil, uvoz tovornih motornih vozil pa se je povečal za 73%. Sočasno so naši državljani uvozili še za 3% več traktorjev, za 29% več motornih koles in za 22% več delov za motorna vozila.

GLAS SATURNUSA, glasilo delovnega kolektiva tovarne Saturnus, Ljubljana, Ob železnici 16, tel. 313-666. — Ureja uredniški odbor: Marjan Bajc, Slavko Gerlica, Janez Herzog, Mira Tomec, Jože Švigelj, Peter Marn in Vlado Drnovšek — Odgovorni urednik: Slavko Gerlica, tel. 313-666-78 — Tisk ČP Gorenjski tisk, Kranj — Originalov ne vračamo.

* ZA RAZVEDRILO * ZA RAZVEDRILO *

USKLAJENA CENA
PLINA

Po poroki

— A sedaj, dragi, me prenesi čez prag.
— Oprosti, po pravilniku objavljenem v Uradnem listu SFRJ št. 18/67 se za predmete nepravilnih oblik težjih od 30 kg mora uporabljati mehansirane pripomočke.

BIL JE VZOR

Tako je ljubil čistočo, da si je umil usta, če je komu rekel svinja.

Tako je bil napreden, da je bil v prvih vrstah, ko je odhajal z dela.

Tako je bil resnicoljuben, da je ob deževnem vremenu pozdravljal »slabo jutro«.

Tako je bil radodaren, da je z obema rokama delil nauke drugim, čeprav je sam zelo malo znal.

Tako je bil požrtvovalen, da je bil vse življenje pripravljn žrtvovati se na nevhvaležne vodilne funkcije.

Tako je bil nesebičen, da je vedno rad odstopil neplačane funkcije drugim.

Tako je bil pogumen, da je bil vse življenje na najbolj izpostavljenem položaju jugoslovanskega direktorja. Ko bi bil moral s trinajstega direktorskega stolčka, je revež umrl. Pa ne od strahu, le številka 13 prinaša nesrečo, to je znano.

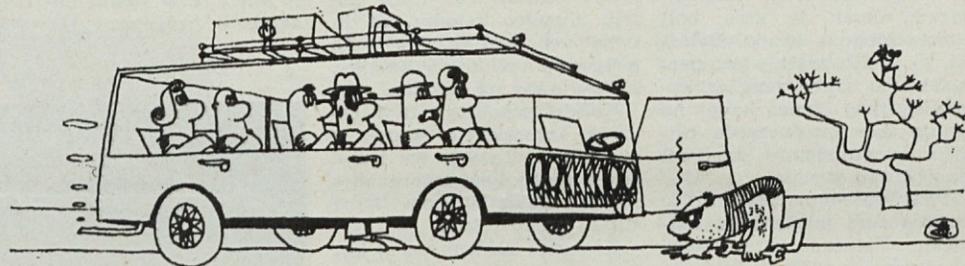
KAJ JE DISKUSIJA?

Na to vprašanje so odgovarjali bralci nekega časopisa. Odgovori se nam zdijo prikladni tudi za naše razmere, zato jih objavljamo.

- kolektivno molčanje iz posebnih razlogov.
- Minuta tišine v počastitev obljub iz glavnega referata.
- Dokaz, da niso samo mački tisti, ki hodijo okrog vrele kaše.
- Polemika, v kateri ima vsak (vodilni) prav.
- Mnogo besed o tem, kaj naj naredi nekdo drug.
- Kristalizacija nazorov po načelu — kdor ima silo, ima tudi prav.
- Edina razprava, pri kateri celo ženske molčijo.
- Dokaz, da človeka ni mogoče zastrupiti samo s ciankalijem.
- Zadnja postaja vseh zdravih nazorov.
- Izmenjava misli: jaz mislim tako kot ti, ti misliš tako kot jaz.
- Če je ponavljanje mati modrosti, potem so naše diskusije šola najvišje modrosti.

Glasilo je namenjeno vam — za to naj bo za VAS PO VAŠE Dopisujte!

Mestna plinarna je imela tudi svoj predlog, po katerem bi industrija plačevala mestni plin glede na potrošnjo (od 0,95 dinarja za kub. meter pri 2.000.001 kub. m do 1,10 dinarja za kubik pri potrošnji do 20.000 kub. metrov), vendar odborniki tega predloga niso sprejeli, češ da ni stvaren, ker — med drugim — v Ljubljani ni potrošnika, ki bi porabil 2.000.000 kub. metrov plina. Dejstvo pa je, da tudi pri usklajeni ceni industrija močno podpira široko potrošnjo in tako samo Saturnus, kot najmočnejši potrošnik mestnega plina z 1.798.000 kub. metri mestnega plina prispeva za ljubljanske individualne potrošnike približno 50 milijonov Sdin letno!

MESTO NA OTOKU	HONŠU	UBITI	KEM. ELEMENT	LITER	NAŠA ARMADA	ANTON JARGOLIČ	IZVRŠITI AGRISIČ	LJUBLJ KOMUN. PODJET.	VRSTA ŽELVE	RIMSKA EPIKA	HLEVSKI PROIZV.	ZGODEN 100 M	NOVI NEMŠKI AVTOMOBILI	NAME - RAZAM	NASPROTNO OD VISOK	TEKOČINA ZA ČIŠČ. MOHTOV	SMOLA	OZNAKA ZA PO-SPEŠEK	DVA GOSTIN. OBJEK.	ČE	VEST	
STARA MAMA				TRPJSKA RASTL. (PIČKA (ZAVITJA))						DEL GAD. DEBROBE DEČI - LITER												
DOLOČEN ČAS IZDELAVE						DARJITE DEL GLAVE							ČRTNIK									
MESTO V ZNA PLOSK. MERA							DISEČA RASTL.						MUSLI - MAHOKO M. IME									Ž. IME
ME MNOGORAT	MEPRALNE OBLIKE	ITAL. SPOLNIK	GIBČEN	KONTI-MENT EGIPT. MESTO			MEKORIS. RASTL. NJIM															
DRISTAN NA JAPONI						PES (SRBSKI)	RODICA GORA NA FILIPINAH															
NIKAL-NICA																						
ENDOTA V ELEKTRO TEHNIKI																						
JEZERO V SSSR DEL LJUBLJ.																						
NAŠ TEDNIK																						
KRAJNA DOLENI SKEM																						
ŽELJA VSEH LJUDI																						
GLAS PRI KIHANJU																						
AKO																						
MERSKA OSNOVA																						
PREDLOG																						
KMECKI DELAVEC																						